

*JESUS. Massaccio (1401-1428) Tempelskatten (detalj).
Florens*

Rotfrukter och grönsaker odlas naturligt på Stjärnsund för att täcka de egna behoven. Eva Johansson, Birgitta Jörgensen och Erik Johansson arbetar i potatislandet. Foto Sam Stadener, Pressens Bild.

Stiftelsen Stjärnsund

*En knut i nätverket av ljus
med inspiration från Findhorn*

Av Åsa Freij

Eva var konsult på Friluftsförbundet, Roald var informationschef på Nordiska investeringsbanken i Helsingfors, Erik var elingenjör på Elektriska arbetsgivarförbundet. Alla de andra var också helt vanliga människor med vanliga respektabla yrken, men alla valde de att bryta upp från den etablerade och trygga medelklassens tillvaro och börja ett nytt liv — både till det yttre och till det inre.

Det handlar om Stiftelsen Stjärnsund och dess folk. Sedan ett par år har Sverige sitt eget lilla "Findhorn".

Det ligger i södra Dalarna och består av sex röda hus i närheten av det gamla godset Stjärnsund, där bland andra Christopher Polhem och Emanuel Swedenborg har bott.

Dit har fjorton vuxna personer (med nu tio barn) flyttat för att genom gruppsamvaro och ett gemensamt andligt intresse hjälpa varandra att växa andligt och etiskt och öka insikten om livet samt också för att med kurser, som kan ge impulser och stimulans, tillhandahålla en växtmiljö för andra människor.

Förebilden för Stiftelsen Stjärnsund är alternativ- och framtidssamhället Findhorn i Skottland, som nu i över 20 år har varit hemvist för människor med andlig utveckling som

främsta mål. Findhorn är också ett center med kurser och konferenser, som syftar till ökad kunskap om livet och ökat ansvar för vår gemensamma värld.

Liksom på Findhorn har man på Stjärnsund trädgårdsodling utan gifter, och man försöker leva nära naturen och i harmoni med den. Och fastän alla ägnar sig åt meditation och inre utveckling, så präglas deras tillvaro också av praktiskt och hårt arbete i betydligt större utsträckning än vad som är vanligt för välutbildade västerländska nutidsmänniskor.

När de kom till den nya hembygden, de flesta från Stockholm, fick de börja från grunden, nästan som nybyggare, rusta upp gamla hus, odla

upp marken, samla och hugga ved och se till att de över huvud taget överlevde vintern. Så har det fortsatt. Men sedan något år är det ändå så pass färdigt på Stiftelsen Stjärnsund att man kan ta emot gäster, kursledare och föredragshållare för en lång rad program.

Här några axplock ur programutbudet för hösten -86 och våren -87: "Reiki-healing", "Svampdagar med Pelle Holmberg", "A Course in Miracles", "Sacred Dance", "Nyårs-helg med Jörgen och Marina", "Torkningsmetoder med Sigri Sahlin", "Spelmansstämma", "Regnbågsbron" och "Johannesevangeliet i esoterisk belysning". Man har också haft besök av Andy Schneider, lärare i esoterisk filosofi som Sökaren tidigare berättat om, och av Eileen Caddy, som tillsammans med sin dåvarande man Peter grundade Findhorn i Skottland.

Liksom på Findhorn erbjuder man på Stjärnsund en sk erfarenhetsvecka. Under den är det meningen att människor som är intresserade av den sorts liv som man lever i det andliga kollektivet, ska få prova på det ordentligt genom att bo och arbeta tillsammans med kollektivets ordinarie medlemmar, som också delar med sig av sina personliga erfarenheter.

I viss utsträckning tar man också emot människor som behöver behandling för fysisk eller psykisk ohälsa. Man anser förstås, med den grundläggande helhetssyn man har, att fysisk och psykisk hälsa hänger samman. Och behandlingsmetoderna är sådana som vanligen kallas alternativa, till exempel massage, healing, zonterapi, frigörande andning och medicinering med Bachs blomextrakt och med biokemiska vävnadssalter.

Gästerna, åtminstone de som stannar en längre tid, deltar i arbetet i kollektivet. Men de betalar ändå för sig, liksom seden är på Findhorn. Det skall vara en glädje att få vara med och arbeta för ett bättre samhälle, på andlig grund, och att stödja arbetet för ett sådant samhälle. Det tycker också de flesta som kommer till Stjärnsund att det är, och de betalar gärna de facila priserna, dryga tusenlappen för en erfarenhetsvecka och ca hälften så mycket för en helg med ett så fylligt program att det knappast blir någon tid över för praktiskt arbete. Helinackordering för ett dygn kostar 150 kronor, men man kan också komma enbart som arbetande gäst för halva priset.

Uppbyggnaden av Stiftelsen Stjärnsund har förstås varit ett lagarbete, men Eva Johansson är kanske den som kommit att framstå som främsta representant för "Findhorn i Sverige", tätt följd av den humoristiske norrmannen Roald Pettersen, som säger att han hålls som gisslan såsom

enda icke-svensk för att Stjärnsund ska kunna vara ett nordiskt projekt.

Det var också Eva och Roald som startade det hela, sedan båda varit på Findhorn och blivit inspirerade. Där träffade de också varandra.

Roald berättar att han länge haft ett andligt intresse, men inte riktigt tagit konsekvensen fullt ut. Bland annat, säger han, sköt han i åtta år upp att åka till Findhorn, för han förstod att det skulle komma att förändra hans liv. Det gjorde det också. Och det berodde väl delvis på Eva.

Först var Roald inte så förtjust i bekantskapen med Eva, berättar han på sitt humoristiska sätt:

— Jag hade tänkt att jag skulle möta en massa spännande exotiska och energiska människor, inte en för-lupen hemmafru från Järfälla!

Men det visade sig snart, erkänner Roald, att Eva minsann var både spännande och full av energi. Och inte var hon för-lupen heller. Hennes man Erik är också en hängiven sökare och medlem av kollektivet på Stjärnsund, även om det tog litet längre tid för honom att "tända" på den nya tidsålderns leverne. Eva och Roald höll kontakt med varandra efter hemkomsten och beslöt snart att försöka samla människor med likartade intressen — ett andligt utvecklande liv i gemenskap utan anknytning till någon särskild religion.

Båda kände sig säkra på att det var meningen att man skulle bygga upp ett center för mänsklig utveckling i Findhorns anda i Sverige, men var det skulle ligga, det visste de inte.

Snart slöt sig flera likasinnade till

de båda pionjärerna, och snart dök också det ideala stället upp, den gamla herrgården Stjärnsund.

Men så lätt går inte drömmar i uppfyllelse! Det var den första läxan. När köpet av herrgården i stort sett var klart, hävdades affären på ett märkligt sätt. Drömhuset gick till en annan ägare. I stället blev det fem röda trähus i herrgårdens närhet, plus den stora byggnaden Fridhem, som kunde bli kurscenter.

— Kanske tänkte vi för stort, säger stiftelsemedlemmarna idag, och är nöjda med hur det blev.

Stiftelsen Stjärnsund siktar på att bli självförsörjande på vad man odlar och tillverkar och på kursverksamheten. Några av medlemmarna har startat egna företag, hittills för förlagsverksamhet, hälsomat och innovation.

Medlemmarna har satsat egna pengar, i allmänhet 50.000 kronor per person, och man har klarat sig utan att behöva ta lån med dryga räntekostnader.

— Vad är fördelen med att leva i ett kollektiv som Stjärnsund?

— Man växer andligt och lär sig fortare, säger Erik. När man lever tillsammans med andra människor och har en gemensam uppgift, måste man lösa både inre och yttre problem gemensamt och kan inte springa ifrån dem. I och med att alla har intresse för andlig utveckling är vi också inställda på att lära oss se orsakerna till eventuella svårigheter hos oss själva i stället för att skylla på andra eller på omständigheterna.

— Tillsammans kan vi arrangera

Roald Pettersen bland växthusets tomatplantor. Foto Sam Stadener, Pressens Bild.

aktiviteter som är andligt utvecklande och skapa en atmosfär av kärlek och förståelse — en sådan som man önskar se förverkligad på allt fler ställen, som ett nätverk av ljus, så som man säger på Findhorn, ett nätverk som blir allt tätare tills ljuspunkterna till slut flyter samman till ett helt nytt ljus över jorden, säger Eva.

— Karakteristiskt för Findhorn är ju tron på naturväsen och samarbetet med dem. Delar ni på Stjärnsund den tron? frågar Sökaren.

Erik Åhrberg svarar:

— De flesta av oss tror nog på naturväsen, även om vi lämnar det öppet för var och en hur man vill uppleva naturens rikedom. Kommunikationen med naturväsen har avtagit på Findhorn under de senaste åren, och den har inte heller någon väsentlig plats hos oss. Men den finns onekligen med, speciellt eftersom centret är omgivet av så mycket besjälad natur.

— Vad odlar ni?

— Ända sedan början har vi varit självförsörjande på potatis. Det går nu åt ca tre ton per år åt oss själva och våra gäster. Det finns gott om mark att arrendera här, och odlingen i övrigt begränsas bara av arbetskapaciteten inom gruppen. Våra 20 höns har sedan ett år gjort oss självförsörjande på ägg, och vi har nyligen fått en liten häst, som mest är till nöje för barnen.

— Ni är New Age-inspirerade. Vilka New Age-tankar är det som ni fäst er mest vid?

— Om du frågar alla vuxna i gruppen, får du troligen 14 olika svar. Vi är glada åt mångfalden — både inom gruppen och i hela New Age-rörelsen — som gör att vi är så många som på olika sätt arbetar för likartade mål. Om vi letar efter något gemensamt för medlemmarna i vår grupp, hittar vi nog en övertygelse att det finns en *gudomlig plan* och att vårt center — i likhet med många andra centra — har en speciell uppgift i denna plan och att det är en viktig period som vår planet och mänskligheten genomlever just nu.

— Vår strävan här på Stjärnsund är att komma förbi egot, eller den illusoriska personligheten, och in i den stillhet som ligger bortom känslor och tankar. Utifrån den stillheten kan en osjälviskhet växa fram, en längtan efter tjänande, och utifrån den längtan kanske jag kan få en glimt av hur jag kan förverkliga min uppgift här på jorden, eller, uttryckt på ett annat sätt, min del av Guds vilja.

— För oss är det viktigaste med Nya Tidsåldern insikten att sanningen finns inom oss alla. Det existerar inte någon enskild person som kan förklara den enda sanningen för oss andra. Så snart någon påstår sig göra detta, blir vi mycket skeptiska. Sir George Trevelyan brukar börja sina föredrag med att säga: "Du ska

inte tro ett ord av vad jag säger; du ska känna efter i dig själv. Men om några av mina ord kan hjälpa dig att locka ut det som redan bor inom dig, så är jag tacksam för det."

— Vad kan andlig utveckling innebära för en människa?

— Det är omöjligt att ge ett enda svar på den frågan, då vi befinner oss på olika ställen i vår utveckling. Det gemensamma är kanske att inse att det finns en andlig utveckling, att vi möter våra prövningar för att lära av dem och att växa. I det ögonblick vi inser detta, förändrar prövningarna sin karaktär och blir i stället övningar. Man kan då få distans till sin omgivning och dess påverkan på en själv och hitta in till den oberoende kärnan som är ens egentliga identitet. Då inser man kanske också att inget "drabbar mig", utan att det är jag själv som drar till mig de prövningar jag behöver, tills jag lärt mig min läxa. Då behöver jag inte dessa prövningar längre, utan kan gå vidare — och möta nya.

— Men vi behöver ständigt stöd för att inte åter sjunka in i våra gamla mönster och vanor, karakteriserade av t ex självmedlidande, rädsla, ytlighet och själviskhet. Ett sådant stöd söker vi i Stjärnsunds-gruppen ge varandra. Samtidigt som vi försöker lyssna till och lära av varandra, stimulerar vi också varandra. Resultatet blir en stark gemensam känsla att vi är på väg, och detta faktum är i sig själv både vägen och målet!

Adress: Stiftelsen Stjärnsund, 770 70 Långshyttan. Tel. 0225-800 01.

Samling inför en arbetsuppgift i trädgården. Foto Lars Rosenblom.

Stiftelsen Stjärnsund syftar till

Att genom inre kraft skapa en miljö för kärleksfull och fredlig samvaro.

Att skapa förutsättningar för en personlig andlig utveckling oavsett livssynsbakgrund.

Att genom kursverksamhet och på andra sätt sprida kunskap och ge inspiration kring helhetsutveckling och den nya tidsåldern.

Att genom olika former av skapande verksamhet bidra till individens utveckling.

Att odla naturenligt med kärlek och omtanke.

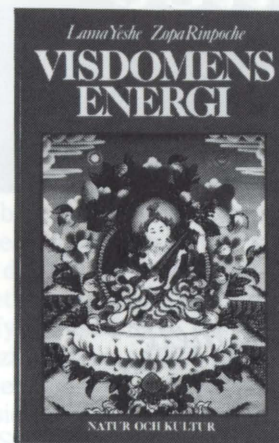
Att arbeta för en natur- och resursbevarande framtid.

Att bygga upp småindustriell verksamhet i en livsvänlig miljö, avpassad för ett småskaligt framtidssamhälle.

Att samverka med lokalbefolkningen, andra organisationer samt lokala och regionala myndigheter.

Stiftelsen Stjärnsunds verksamhet är beroende av gåvor. Små och stora bidrag är välkomna till postgirokonto 36 08 55-1. Den som vill stödja verksamheten kan bli medlem i Stiftelsen Stjärnsund vänner, vilket kostar 120 kronor per år. Medlemmar får då informationsbladet "Stjärnsundsnytt" och vissa ekonomiska förmåner samt känslan att vara med i ett nytt och inspirerande sammanhang.

BOKNYHETER FRÅN NÄCKROSEN

VISDOMENS ENERGI

Inb. 161 sid. 110.00 Kr.

Här är en enkel och rättfram introduktion till buddhismen för västerlänningar, skriven av två lamor från Tibet. Med värme och humor sätter de fingret på de livsproblem vi västerlänningar har idag och visar hur man med hjälp av meditation kan arbeta med sig själv.

DANSEN I LJUSET

McLaine, S.

Inb. 170.00 Kr (prel.)

Shirley McLaine fortsätter här sin självbiografiska romanserie och berättar lika öppet och ärligt som i den tidigare boken "Ut på yttersta grenen" om sitt liv med många yttre framgångar och ett ständigt inre sökande.

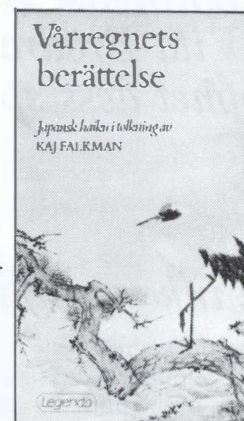

VÄRREGNETS BERÄTTELSE

Japansk haiku i tolkning av Kaj Falkman

Inb. 123 sid. 94.00 Kr.

Haikun uppfattas ofta som ren naturlyrik, som en förförisk miniatyrkonst, men är framförallt ett uttryck för ett meditativt, zenbuddhistiskt betraktelsesätt som ger dikten dess säregna förtätade stämning. Här finns de gamla stora haikumästarna återgivna i japansk originalversion, direktöversatt och tolkat.

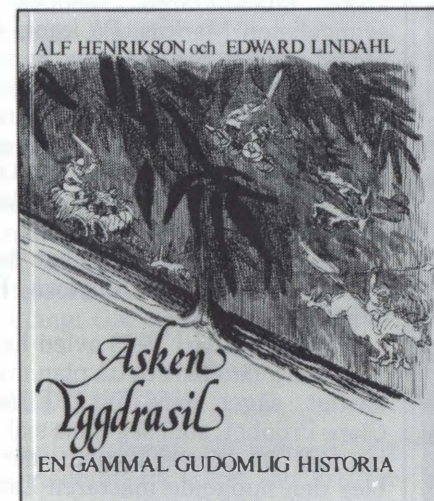

ÄLSKA VARANDRA

Buscaglia, L.

Hft. 188 sid. 110.00 Kr.

Varför är vi så rädda för att älska varandra? frågar Leo Buscaglia i sin senaste bok. Hur handskas vi med kärleken i våra relationer — i äktenskapet och familjen, vänner och medmänniskor emellan. Fastän vi är medvetna om att goda relationer betyder så mycket gör vi så lite för att vårda dem.

ASKEN YGGDRASIL

En gammal gudomlig historia
Henrikson, A./Lindahl, E.

Inb. 128 sid. 52.00 Kr.

Asken Yggdrasil är världsträdet i den fornnordiska gudasagan. Denna, som ju har nått eftervärlden via de isländska Eddorna, handlar inte bara om Oden, Tor och Balder, utan innehåller också bitar av en sorts världsförklaring.

Sammanhangen kan bli ganska oklara men här har författarna sökt råda bot på detta.

Böckerna kan beställas från

Näckrosen Bokhandel

Storgatan 10, Box 3022, 400 10 Göteborg

Tel. 031-13 60 85, 13 60 20

Summit Lighthouse

Fyrbåk i en mörk tid?

Det finns, som bekant, många olika religioner med anspråk på att berätta sanningen om människan och livet.

*Är det Summit Lighthouse som har rätt?
Existerar det Stora Vita Brödraskapet, och är
Elizabeth Clare Prophet dess språkrör?*

Hustler kritiserar Prophet

I januari 1979 hade den amerikanska "herrtidningen" Hustler en nedsättande och förlöjligande artikel om Elizabeth Clare Prophet, andlig ledare för Church Universal and Triumphant (den allomfattande och segerrika kyrkan) det samfund som i Sverige går under namnet Summit Lighthouse (fyren uppe på höjden). Författaren var en frilansjournalist, Gar Smith.

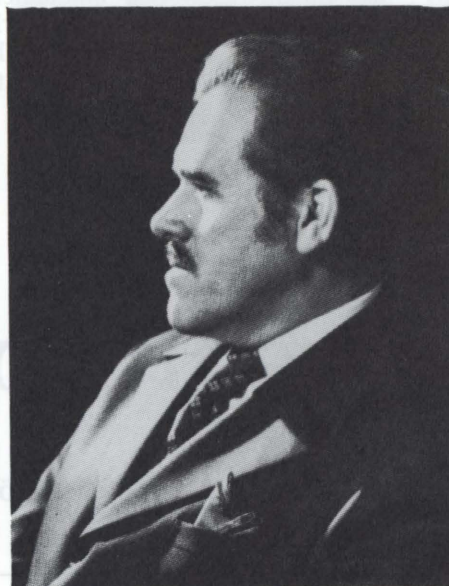
Elizabeth Clare Prophet beskrivs som en slank och attraktiv kvinna i 40-årsåldern, en guru på marsch uppåt, genom vars mun Jesus, Jesu moder Maria, Buddha och en lång rad andra "upphöjda mästare" talar till mänskligheten.

Church Universal and Triumphant tog kontakt med herrtidningen och fick —enligt egen uppgift— löfte att en lika framträdande artikel, skriven av någon representant för kyrkan, skulle publiceras i Hustler. Men tidningen tog aldrig in någonting från Church Universal and Triumphant. I det läget skickade kyrkan till flera mottagare ett långt genmäle till artikeln i Hustler, med en rad tillrättalaganden.

Gar Smith ger bland annat följande upplysningar — som kyrkan inte bestrider i sitt genmäle.

Fina inkarnationer

1958 grundade amerikanen Mark L. Prophet Summit Lighthouse. Det skedde på uppmaning av El Morya, ledaren för det Stora Vita Brödraskapets råd i Darjeeling, Indien. Denne El Morya, som Mark Prophet blev språkrör för, hade i tidigare liv varit Melkior, en av de tre vise männen i Bibeln, kung Arthur, Thomas a Becket, den irländske poeten Sir Thomas Moore och Akbar den store. Tillsammans med den upphöjda mästaren Koot Hoomi Lal Singh hjälpte han till att grunda madame Blavatskys teosofiska sällskap 1875.

Mark L. Prophet.

Mark Prophets utveckling började på planeten Merkurius. Han kom till jorden tillsammans med den osjälviske Sanat Kumara från Venus. På jorden var han den bibliske Lot, den egyptiske farao Aknaton, den grekiske fabeldiktaren Aisopos och evangelisten Markus. På kung Arthurs tid var han Sir Lancelot. Som Clovis grundade han den franska monarkin, och som Saladin enade han den muslimska världen. Han var också Sankt Bonaventure, filosofen Origenes, Ludvig XIV, William Wadsworth Longfellow och andra. Som Marcus L. Prophet föddes han den 24 december 1918 i Chippewa Falls, Wisconsin, USA.

Den 23 februari 1973 avled han.

— Mark lämnade detta plan mycket hastigt, säger hans änka Elizabeth Clare Prophet, som såg hans själ stiga upp till ett högre livsplan, där han blev den upphöjda mästaren Lanello, vilken omedelbart började kommunicera genom Elizabeth Clare Prophet.

Elizabeth Prophet är nu samfundets andliga ledare. Genom henne talar Jesus, Maria, Buddha, El Morya, Saint Germain, Zarathustra, ärkeängeln Mikael, Pallas Atena, Herkules, Neptunus och en rad andra upphöjda mästare. Jesus och Saint Germain tycks vara de viktigaste.

Saint Germain kallas "mannen som inte kan dö". Han har levt många liv; bland annat har han varit präst på Atlantis, ö-civilisationen i Atlanten, som gått under. Han har också varit profeten Samuel, Marias man Josef, troll-

karlen Merlin, Kristofer Kolumbus och Francis Bacon, och han har skrivit William Shakespeares verk. Hans sista inkarnation är som greve de Saint Germain, "Europas underman", alkemist, linguist och musiker. Saint Germain har utträttat åtskilligt, bland annat hjälpte han den amerikanska revolutionen på traven, gav inspiration till landets konstitution och ritade den amerikanska flaggan.

Elizabeth Prophet gifte snabbt om sig efter sin mans död. Hennes nye man blev Randall Charles King, en av hennes anhängare. Giftermälet ägde rum den 17 oktober 1973. Hon har fått ett barn med King. Tidigare hade hon fyra med Mark.

Elizabeth, en vacker kvinna med fottoutseende, bär ofta dyra smycken och sidenklänning, men hon säger:

— Självsäger jag ingenting. Jag har gett allt jag har till Summit Lighthouse.

De juveler hon bär, beskriver hon som "fokus av energi".

Summit Lighthouse är en expanderande religiös rörelse. 20.000 intresserade nämns 1979. Väsentligt i läran är kontakten med upphöjda mästare, sådana som levt många liv på jorden, lärt sig läxan och stigit upp till högre, gudomliga sfärer, varifrån de talar till jordmänniskorna genom Elizabeth Clare Prophet, som kallas Budbäraren för det Stora Vita Brödraskapet, Lågans Moder och Guru Ma. Mästarna är i grund och botten människor som vi, men de har nått längre i sin andliga utveckling.

Summit Lighthouse företräder ett slags syntes av österländskt och västerländskt religiöst tänkande, vill förena olika läror i en. Det är alltså en ekumenisk rörelse. Man har tagit till sig vissa delar av katolicismen, protestantismen, buddhismen och hinduismen samt även en del tankar från bland andra Velikovsky och Maria Montessori.

(Så långt Gar Smith i Hustler.)

Budbäraren

Elizabeth Prophet är tydligen ett slags medium. På vilket sätt arbetar hon? Går hon i trans? Nej, i det brev som hennes kyrka sänt ut, säger hon att hon hela tiden är vid fullt medvetande. Hon befinner sig liksom inuti de upphöjda mästarnas medvetande och kan på det viset meddela världen deras tankar.

Elizabeth:

— Jag kallas budbärare av de upphöjda mästarna, vilka använder mig som sådan. Funktionen som budbärare får man som en gåva från den Helige Ande, på samma sätt som profetians gåva. Det är en nådegåva, en naturbegåvning och inte något som man kan, så att säga, träna sig till.

Elizabeth Clare Prophet.

Det är något som man förvärfvar helt enkelt genom att vandra med Gud till dess Gud kallar en att tala till sitt folk.

Elizabeth förklarar vidare att dikta- men från mästarna går till så att hennes medvetande höjs så att det kan blanda sig med medvetandet hos en upphöjd mästare. Mästaren använder Elizabeths röst som instrument för att föra ut sin undervisning till människorna på jorden.

Vad är en upphöjd mästare? Elizabeth svarar att det är en människa som kraftigt har ökat sin medvetenhet, gjort sig fri från återfödelsehjulet och återförenats med Gud. En upphöjd mästare återföds inte längre i köttets och blodets form. Han eller hon har stigit upp till en högre livsnivå.

Kärlek är nyckeln

Gar Smith skriver att Elizabeth Prophets rörelse är lönande. Självsäger hon att hon inte strävar efter att få anhängare eller pengar.

— Jag har en gåva som brinner i mitt hjärta. Det är kärlekens gåva. Min kärlek finns i mina skrifter. Undervisningen är gratis. Priset skall täcka publiceringskostnaderna.

— Detta är vad Gud har gett mig. Amerika, låt mig ge det till er! Ta det, använd det, ta det till era kyrkor, tillämpa det i politiken, i ekonomin, använd det för att utveckla er egen inre förmåga och bli fria!

Summit Lighthouse har bland annat undervisning vid vad de kallar Summit University. Om denna läroanstalt säger Elizabeth:

— Kärlek är nyckeln vid Summit University. Mitt mål är att visa eleven hur man integrerar det verkliga

gudomliga jaget, som finns i oss alla, i det vardagliga livet med dess uppgifter. Folk kommer för tolv veckors studier. Under den tiden får de klart för sig vilka de är — och då händer verkligen något med dem! Sen går de tillbaka ut i samhället med den nyvunna kunskapen.

Om Gud säger Elizabeth att han är kraft, matematik, vetenskap och kosmos geometri.

— Jag ser Gud i varje cell. Jag ser Gud i hjärtat och i hjärtats rytm. Och ytterst ser jag Gud som den Högsta Personen. Jag ser Gud överallt, men nej, jag är inte panteist, inte kultist. Etiketter kan vi låta vara. När allt kommer omkring är det erfarenheten av Gud som räknas. Jag tror att fler har erfarenhet av Gud, men de vet inte att det är Gud, eftersom de har fått lära sig en så snäv definition av Gud.

Sex

Med tanke på att Gar Smith publicerat sin artikel i en "herrtidning", uttalar sig Elizabeth om sex och pornografi.

— Jag ogillar att mäns och kvinnors kroppar ställs ut med sexuell retning och stimulans som syfte, eftersom jag tror på vad Paulus sa: "Vet ni inte att ni är Guds tempel och att Guds ande dväls inom er?" Alltså är templet heligt och får inte vanhelgas. Sex är ett uttryck för den heliga föreningen mellan man och kvinna i det av Gud instiftade äktenskapet, en intimitet som delas av två makar i deras välsignade enhet. Det är en av många former i vilka den enskilda människan ger uttryck för sin kärlek till Gud, och den bär med sig ansvar för hem, familj och uppfostran av barn.

— Sex är Guds heliga kraft, den största kraften i mänskliga relationer. När den blir en leksak och människor själva blir leksaker i varandras händer, och Gud hånas av dem som inte har känt honom som höjdpunkten i deras kärlek — då är sex ett vanhelgande av både mannens och kvinnans liv.

I Hustlers artikel är tonen negativ och förlöjligande (vilket inte framgår av vårt urval upplysningar därur). Åtskilligt i artikeln är säkert sant. Och det ligger väl nära till hands att bedöma Elizabeth Prophets framträdande som en form av självbedrägeri: hon *tror* sig vara instrument för höga mästare. Men samtidigt kan man se att det finns fina tankar i Summit Lighthouses undervisning — något som Gar Smith undviker att berätta om. Det verkar röra sig om en blandning av konstfikt och gott...

I Ståhls, Perssons och Ejerfeldts bok "Kulter, sekter, samfund" (Proprius 1971) finns bland annat följande upplysningar om Summit Lighthouse.

Rörelsens idéer kom till Sverige 1968. En medlem berättar om det väsentligaste i tron:

— Jag tror på en allt omfattande Gud. Jag tror att människans högre jag är denna gudom. Jag tror på Mästarna som lärt sig att förverkliga gudsidealet. Jag tror att de goda egenskaperna är Gud i henne. Jag tror på reinkarnationen, vilken har förkunnats inom olika religioner. Reinkarnationen möjliggör för individen att själv uppnå mästarskap. Jag tror att vi kan samarbeta med Gud i harmoni med Guds plan för oss. Jag tror på frälsning genom självförverkligande.

Vidare sägs att Summit Lighthouse verkar direkt under det "Vita Broderskapet", som är en organisation av Höga Väsen, vilka har vunnit Seger och blivit Upphöjda och alltjämt tjänar mänskligheten som Himmelens utsända precis som Vår Herre.

Det centrala i förkunnelsen är för-

ståelsen av Guds Närvaro och det Heliga Kristus-jaget i varje människa.

I Sökaren nr 4, 1980 hade Per Frisk ett reportage om Summit Lighthouse. Där berättar en av de svenska medlemmarna om sin tro:

— I stort sett går I Am-läran ut på att du skall återupptäcka Gud inom dig själv. "Gud sade till Mose: 'Jag är den jag är.' Och han sade vidare: 'Så skall du säga till Israels barn: 'Jag är' har sänt mig till eder.' " (2 Mos 3:14) Få har fattat den ockulta innebörden av orden "Jag Är". De betyder att en var som "är", är identisk med Gud, som också "är". Genom daglig kontakt med vårt eget sanna jag blir vi mer harmoniska och livsdugliga som människor. Vi har sett vad en människa som exempelvis Jesus kunde åstadkomma, när han verkade här på jorden. Vi har samma möjlighet, samma potential, inom oss, om vi bara vill ge upp vårt lägre jag för att komma i kontakt med den vi egentligen är, Gud själv.

SM

रु मे म

EL MORYA

Bertil Falk:

Pengar och religion

— Det enda sättet att bli rik nuförtiden är att starta en ny religion!

De orden ska L. Ron Hubbard ha yttrat på ett möte med science fiction-entusiaster för ca 35 år sedan i New Jersey, USA.

Nu är L. Ron Hubbard död. För många år sedan skrev han att han önskade att 50 miljoner dollar (ca 400 miljoner kronor) av hans förmögenhet skulle spenderas på en stor grav åt honom efter hans död. Men hans kvarlevor kremerades och ströddes i havet. 99 procent av hans förmögenhet har, enligt en talesman för scientologerna, gått till den kyrka han skapade.

Robert Lindsey har i New York Times tagit L. Ron Hubbard och scientologkyrkan till utgångspunkt för en stor artikel om de svårigheter som uppstår när ett samhälle ska reglera sådana religioner vars verksamhet i icke ringa grad går ut på att tjäna mycket pengar.

L. Ron Hubbard avled 74 år gammal på en avlägset belägen ranch i San Luis Obispo i Kalifornien. Hans grannar visste inte att den fämälde man som hela tiden byggde ut sitt stora hus och skaffade sig en egen hästkapplöpningsbana, var den berömda L. Ron Hubbard. Hubbard, som länge varit föremål för samhällsundersökningar om bedrägerier och skattesmitningar både i USA och på andra håll, bodde länge på en båt som for runt i världen. I Kaliforniens öde berg levde han sina sista år och lyckades helt glida ur de grepp som skattmasar och undersökare försökte

att ta på honom. Stämningarna och lagsökningarna bara växte i domstolarna. En undersökning, som Internal Revenue Service (skatteverket i USA) genomförde och som nästan var slutförd när Hubbard dog, gällde anklagelser för att i början av 80-talet ha slussat över 100 miljoner dollar (ca 720 miljoner kronor) till utländska bankkonton.

Hubbard och scientologin är inte den enda sekt som hävat in stora mängder pengar. Detsamma gäller Moon-rörelsen och den rörelse som skapades av Bhagwan Shree Rajneesh. Den sistnämnda rörelsen och dess skapare har inte klarat sig lika lätt undan som andra framgångsrika religionsskapare. Kollapsen kom som bekant häromåret. Att den indiska kärleksgurun fortfarande har resurser visas av att när han avvisades vid den svenska gränsen (för att han saknade visum) så kom han i eget privatplan.

Att religion och pengar i dagens kommersiella värld hänger i hop vet vi mer än väl. I amerikansk TV står de kavajbärande, slipsprydda predikanterna med pomadakammade hår och välslipade tungor och tigger pengar, pengar, pengar.

I Woody Allens nya film "Hannah and her sisters" (Hannah och hennes systrar) har Max von Sydow tilldelats rollen av en världsfrånvänd och kompromisslös konstnär som är idealist och säger sanningar. Om de tiggande pastorererna säger han följande:

— Om Jesus skulle komma tillbaka och se vad som försiggår i hans namn

skulle han aldrig sluta spy!

I USA har de försök som gjorts att komma åt kyrkor som kan misstänkas för att vara maskerade penningmaskiner misslyckats kapitalt. Allt som är religion bör vara skattefritt menar den majoritet av folk som tillhör någon religiös grupp.

Och det är helt enkelt omöjligt att skilja agnarna från vetet.

Det är inte bara de nya religionerna som misstänks för att slussa undan stora belopp för att ledarskiktet ska kunna leva i lyx. Även kristna samfund har ofta en sådan affärsmässig uppbyggnad att det finns skäl misstänka att budskapet är av underordnad natur och främst ett medel för att dra in pengar.

Saken kompliceras av att det samtidigt är ganska klart att de som får betala stora summor för att nå frälsning, inte alla gånger har tagit skada utan tvärtom funnit en fristad och en hamn i livet i dessa organisationer.

Man skulle önska att varje enskild människa var så självständig och så kritisk i sitt tänkande att han och hon *själv* kunde finna den passande formen för sitt sökande. Men det är som vi vet för mycket begärt. Inte ens upplysning tycks påverka de troende som tytt sig till en viss sekt. Tvärtom svetsar yttre attacker samman grupper som känner sig hotade utifrån.

Ändå torde det enda riktiga vara upplysning och åter upplysning, så att vi får fram självständiga individer, som inte behöver söka sig till snikna religioner och samfund, som profiterar på människors nöd.

L. Ron Hubbards son berättar

*Ett sant porträtt av scientologins skapare
eller illvilligt förtal?*

Den amerikanska "herrtidningen" Penthouse har haft en stor intervju med Ron DeWolf, son till L. Ron Hubbard och tidigare toppfunktionär inom scientologirörelsen. DeWolf, som ändrat sitt efternamn, har inga höga tankar om sin far.

På en fråga om Ron Hubbard hade något intresse för att hjälpa människor, svarar sonen att allt som fadern var intresserad av var pengar, makt, sprit, sex och droger.

Ron Hubbard anslöt sig som ung till satanismen som religion och utövade svart magi. Han ville bli mäktigast i världen. Från sextonårsåldern använde han olika droger. De ingick i den svarta magi som han sysslade med för att vinna makt.

Ursprungligen tjänade Hubbard sitt uppehälle som science fiction-författare. Men han hade jämt ont om pengar. På den tiden sa han till sonen och till flera andra att enda sättet att bli förmögen var att starta en religion. Han gjorde också sedermera sin scientologi till en religiös rörelse, en "kyrka". Och han tjänade mycket pengar.

Till en början beundrade Ron Hubbard Jr., nuvarande Ron DeWolf, sin far. Men så småningom började han inse att fadern var en sjuk och elak människa. Hubbard behandlade sina fiender med största grymhet. Han gjorde allt för att ödelägga deras liv. De skulle straffas och plågas. Samtidigt njöt han av att se hur han krossat dem.

Under Ron Hubbards ledning gjorde scientologerna i Amerika allt de förmådde för att stoppa all oförmanlig publicitet. De utövade nästan terror mot kritiska skribenter. De öppnade processer mot dem och angrep dem överhuvud taget på alla tänkbara sätt med syftet att förstöra deras liv. De grävde fram allt ofördelaktigt som kunde sägas om dem, hittade på en del, och plågade dem på alla sätt. Stora summor pengar användes för detta. De lyckades också

skrämma pressen till tystnad.

DeWolf berättar för Penthouse att syftet med att dra fiender inför rätta var att vinna ett mål, utan att plåga och trötta ut fienden ekonomiskt, fysiskt, mentalt för att slutligen krossa honom och hindra oförmanlig publicitet.

Om någon inom rörelsen inte lydde order, straffades han med uteslutning, och sedan spred rörelsen ofördelaktiga upplysningar om honom till hustrun, barnen, arbetsgivaren o s v. Inför utsikten att bli föremål för en sådan behandling avhöll sig de allra flesta från att opponera sig. Andra former av straff förekom också, såsom att tvingas skura golv, bli kedjad med handbojor vid en säng eller få ett kok stryk.

Enligt scientologin har många åkommer sin grund i sexuella problem. Så scientologerna ville under auditeringen ha reda på den auditerades sexuella egenheter. På det sättet fick de en massa upplysningar om sexlivet hos dem som tog deras kurser, och den kunskapen gav scientologikyrkan fullständig kontroll över de människor som hamnade i dess garn.

Scientologernas undervisning var mycket dyr. Eleverna fick betala allt de ägde, säger DeWolf. De tvingades att stanna inom organisationen och blev auditerade allt högre, tills deras pengar var slut. Det hände att folk använde alla sina tillgångar till scientologikurser. De fick höra att de kunde bli gudars like ifråga om kraft, om de steg allt högre inom scientologin.

Sista gången L. Ron Hubbard uppträdde offentligt var i ett brittiskt TV-program någon gång på sextiotalet. Sedan drog han sig undan offentligheten. Ett skäl därtill var, enligt DeWolf, att han var i så dåligt fysiskt och mentalt skick att han inte kunde låta scientologerna se hur det var ställt med honom. Han var ett levande bevis på att scientologin inte fungerar.

Källa till ovanstående är en intervju med Ron DeWolf i Penthouse för några år sedan. Vi har fått artikeln i fotokopia och vet inte i vilket nummer den varit införd. Det har sagts att sonen varit ute efter Ron Hubbards förmögenhet och att det därför har legat i hans intresse att beskriva fadern som mentalt sjuk så att dennes testamente skulle förklaras ogiltigt. Penthouse har infört ett litet genmäle från scientologerna. Det säger knappast något.

Föreningen för Tillämpad Filosofi, som är en svensk grupp vilken brutit sig ut ur Scientologikyrkan, försöker i nr 3, 1986 av sin tidskrift *Fri Spirit* ge ett sant, icke förskönat porträtt av Hubbard. Det är svårt, står det där, att ge en riktigt sann bild av vem Ron var. Det är avgrunder mellan kyrkans avgudadyrkan och sonens "illvilliga förtal" av Ron. Men "utan Ron hade vi inte haft dessa väl fungerande auditeringstekniker".

"L. Ron Hubbard var en man som gjorde vad som föll honom in, som vågade kämpa mot strömmen", står det i *Fri Spirit*. Det står också att han berättade osanna historier om sitt förflutna.

Han studerade två år vid George Washington University, men lyckades inte ta någon examen. Däremot gjorde han lycka som science fiction-författare.

Allra största lyckan gjorde Hubbard med sin dianetikbok, som såldes i 150.000 exemplar redan första året.

"L. Ron Hubbard var ingen Gud", sägs det i *Fri Spirit*, "han hade mänskliga svagheter, men han var en 'kraftstation' med nästan övernaturlig utstrålning. Han vann mångas tillgivenhet. Han var en intensiv och temperamentsfull man, med en vana att överdriva det mesta, men den slutliga måttstocken ligger i tacksamheten hos dem som känner att han gjorde gott i deras liv — och tusentals känner det än."

SM

Replik till Bengt Friberg om scientologin

Bengt Fribergs genmäle om scientologin i Sökaren 7/86 innehåller en hel del som inte bör få stå oemotsagt. Självfallet har han rätt i att Sven Ove Hanssons kritik är ytlig och tämligen okunnig. Och lika självfallet vet Friberg mer om E-metern än alla scientologins kritiker tagna tillsammans. Detta hindrar inte att hans egen analys på avgörande punkter är direkt vilseledande.

För det första är den distinktion Friberg gör — mellan Läran, Grundaren, Kyrkan och de enskilda Församlingsmedlemmarna — något dubiös.¹⁾ Speciellt gäller detta distinktionen mellan Grundaren och Kyrkan.

Relationerna dem emellan är nämligen inte alls särskilt svårutredda — om man undantar de allra sista åren av Hubbards liv, då han uppenbarligen mer eller mindre dragit sig tillbaka. Men från 1950 och fram till c:a 1980 var det otvivelaktigt L. Ron Hubbard som höll i trådarna. Det var han som gav ut *Dianetik. Den moderna vetenskapen om mental hälsa* och grundade de första dianetikstiftelserna 1950. Det var han som flyttade rörelsens centrum till Wichita 1952, till Phoenix 1954, till Washington DC 1955. (Fribergs påstående att kyrkan inte grundades av Hubbard förefaller mig märkligt; om det var han själv eller någon av hans medarbetare som undertecknade handlingarna är väl egentligen egalt?) När han flyttade sina bopålar till Saint Hill i England 1959, dröjde det inte länge förrän Saint Hill var scientologins Mecka. Det var han som gjorde rörelsen "sjöburen" 1967 genom att bilda Sea Org, och det var han som tog den i land i Florida 1975. Milstolparna i scientologins historia var milstolpar i Hubbards personliga liv.

Och som i stort, så också i smått. Var och en som arbetat inom organisationen vet att om en order, en begäran eller bara ett hovsamt förslag kom från Ron, då ägde det företräde framför allt annat. Var och en vet att beslutshierarkins topp utgjordes av LRH och hans närmaste medarbetare — och att de senare var utbytbara; de kommer och går men LRH består.

L. Ron Hubbard.

Något liknande gäller distinktionen mellan Grundaren och Läran. Det är förmodligen annorlunda nu när Hubbard är död och kyrkan splittrad, men under hans livstid var det omöjligt att på detta sätt skilja scientologin från Hubbards person. Om man tvekar eller är oenig om vad scientologin faktiskt lär eller hur den ska tillämpas, vad gör man? Jo, man går till Hubbards skrifter, hans böcker, bulletiner, policybrev eller bandade föreläsningar. Där får man besked. (Och hur skulle det egentligen kunna vara annorlunda? Så länge Jesus levde fanns det en auktoritet på vad som var sann kristendom, nämligen Jesus. Så länge Buddha levde... Så länge Marx levde... Etc. Och vad är det för fel på det? Håller man inte med kan man

skaffa sig en annan guru, eller tänka själv.)

Detta leder mig till nästa punkt: att scientologin skulle vara *antiauktoritär*. Detta är enligt min mening falskt, och dessutom en skickligt gillrad fälla.

Till att börja med begriper jag inte Fribergs spekulationer om att Hubbard skulle ha börjat "spåra ur" 1968 och blivit mer auktoritär från och med då. Vissa yttre omständigheter (intensiva försök att bannlysa scientologin i flera länder, vilka nådde sin kulmen det året) ledde till en "uppstramning" inom kyrkan. Men den djupare poängen är en annan.

Det "antiauktoritära" i scientologin ligger enligt Friberg i att man uppfordras att "pröva alla data mot egna

erfarenheter och observationer". För all del, det vore ju underbart om så vore, eftersom det ger en full frihet att förkasta scientologin så snart man märker att den inte stämmer. Men låt mig ge ett par exempel på hur denna princip faktiskt tillämpas.

Det finns en metod som beskrivs i en av Hubbards bulletiner och som en studerande uppmanas använda, om han har svårt att fatta eller inte kan hålla med om någon av scientologins lärosatser. Han ska då hitta på ett antal exempel på att det *är* på det viset, och ett antal exempel på att det *inte* är på det viset. Han ska göra detta växelvis — men han ska alltid sluta med ett exempel på att det *är* på det viset. Detta är betecknande. Om det råder en konflikt mellan vad den studerande själv tänker och vad som står i Hubbards bulletiner, så är det Hubbard som har *rätt* och den studerande som ska anpassa sig, aldrig tvärtom.

Och mönstret är återkommande. Om den studerande har en oenighet eller en förvirring beträffande studiematerialet, beror det alltid på att han har ett missförstått ord som behöver klaras upp. Det är aldrig *Hubbard* som har ett missförstått ord! Det är aldrig *bulletinen* som är förvirrad, bara den studerande!

Den princip som faktiskt tillämpas är den rakt motsatta till den Friberg anger: den studerande förväntas pröva sina erfarenheter och observationer mot scientologins data, inte tvärtom!

Så det hela är en fälla, men knepet ligger i gillrandet. Om scientologerna gick ut på gator och torg med budskapet: "Sluta tänk! Låt Ron tänka åt dig!" är det inte troligt att de skulle värva några anhängare. Alltså bär man sig inte åt på det sättet. I stället börjar man med att betona hur viktigt det är att man själv tar ställning och prövar varje del av scientologin — enligt formeln "Vad som är sant i scientologin är vad som är sant för *dig*". Acceptera det du kan hålla med om och vänta med resten till senare!

Men när en person har gjort sina första lärospån och kommit in i organisationen, då är visan en annan. Ledmotiv är: "Gör som Ron säger!" Det har många variationer — "Koppla upp dig till källan!" — "Avvik inte från rött, grönt eller blått på vitt!" etc. — men jag tror att Bengt Friberg känner till dem lika väl som jag.²⁾

Kritikerna har rätt i att scientologin snärjer sina adepter i sitt garn, men de har inte den blekaste aning om hur det går till. Därav det ständiga ylandet om "hjärntvätt". Detta är inget annat än ett exempel på gamle Goethes maxim: "Där tanken sviktar står ett ord på lut."

Knepet ligger i att ställa ut stora utopiska löften typ "total frihet", "to-

tal orsak" o s v — och att ständigt flytta fram löftet. Svaret står alltid att finna på nästa auditeringsnivå, och finns det inte där finns det på nästa, eller på någon av nivåerna ovanför OT 8.³⁾

Och de högre nivåerna står alltid insvepta i ett slags hemlighetsfullt lockande skimmer. Fenomen som "R6-banken", "eldväggen" eller "exterior med full varseblivning" retar alltid nyfikenheten."⁴⁾

Och inte bara nyfikenheten utan också fåfängan och den missriktade idealismen stimuleras av talet om scientologins världsomspännande mission — att "sätta in etik på denna planet och detta universum", att "bygga en bro till en högre civilisation" etc.

Men vad är det egentligen för fel på scientologin? Varför måste de fagra löften nödvändigt svika?

Felet ligger i dess syn på människan och universum.

Det är helt enkelt inte sant att människan är en "andlig varelse" i scientologins bemärkelse av uttrycket — att hon *är* en ande som *har* en kropp, precis som hon har ett klädesplagg eller en bil eller en lägenhet. Människans "andlighet" består i att hon besitter ett medvetande som på avgörande punkter skiljer sig från de högre djurens medvetande. Men hon är fortfarande ett "rationellt *djur*" — inte ett fritt svävande andligt väsen som skaffat sig en kropp på samma sätt som man skaffar sig en kostym, en folka eller en trea på Östermalm. Kostymen kan tas på och av, folkan kan bytas mot en saab, trean kan bytas mot en etta med pentry eller en villa på Lidingö — men när kroppen är utsliten eller kraschad i en bilolycka, finns det inget att byta den mot.

Det är inte heller sant, som scientologin lär, att universum grundar sig på överenskommelser mellan olika andar. Universum existerar oberoende av oss, och det bryr sig inte om våra överenskommelser.

Många nutidsmänniskor är förstället nog utledsna på de olika varianter av materialism som dominerar vår värld idag. Detta är en av orsakerna till att de attraheras av sådana rörelser som scientologin, som tycks erbjuda ett radikalt alternativ.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begäret gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Men det är ingen större skillnad mellan att vara en medvetlös köttklump som skyfflas fram och tillbaka av politiker — och att vara ett spöke utan kropp, jagad fram och tillbaka i universum av en karismatisk ledare med en frälsningsplan i ena handen och en biljett till helvetet i den andra.

Vad som behövs är en filosofi som förmår integrera själ och kropp, som tar *detta* liv på *denna* jord på allvar, och som avvisar hela reinkarnationsköret och förpassar det till det spökehus där det hör hemma.

Per-Olof Samuelsson

- 1) Vad sägs om en buddhist som högtidligt förklarar: "Jag tar min tillflykt till Dharma — men jag ger blanka attan i Buddha och Sangha"?
- 2) "Källan" ("Source") är en vanlig benämning på L. Ron Hubbard. Uttrycket är hämtat från en kampanj som bedrevs inom kyrkan vid mitten av 70-talet. — Rött, grönt och blått på vitt markerar att en teknisk "bulletin", ett administrativt "policybrev" resp. ett verkställande direktiv är skrivet av eller direkt dikterat av L. Ron Hubbard. Om upphovsmannen/kvinnan är någon annan, används gulaktigt papper.
- 3) OT — Opererande Thetan — definieras som "total orsak över materia, energi, rum och tid, subjektivt såväl som objektivt". Hubbard utarbetade OT-nivåerna 1 till 7 under slutet av 60-talet. Den åttonde och högsta OT-nivån aviserades länge men kom aldrig. Där emot fick man vid slutet av 70-talet veta att Hubbard utforskat ett femtonde OT-nivåer ovanför OT 8, att de fanns nedskrivna i form av anteckningar, och att de så småningom skulle offentliggöras.
- 4) "Exterior" betyder "utanför kroppen". "R6-banken" och "eldväggen" är termer vilkas innebörd det inte lönar sig att grubbla över. (Bengt Friberg vet mer än jag om dem.)

POS

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:—

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Den usla Scientologikyrkan

Efter Sökarens artiklar om Scientologikyrkan nyligen har jag fått lust att uttala mig.

Jag är f.d medlem i Scientologikyrkan och har varit "frälst" på samma sätt som Gun Lanciai fortfarande är. Idag är jag inte någon "frälst" scientolog. Gun Lanciai fortsätter däremot att citera L. Ron Hubbard och vara övertygad om att alla anklagelser mot Scientologikyrkan är falska och illasinnade.

Scientologikyrkan har hårt grepp om sina medlemmars åsikter. Trots att Scientologikyrkans trosbekännelse innehåller vackert tal om ytt randefrihet etc., så håller kyrkans ledning stenhårt på sin kadaverdisciplin, och den som inte vill finna sig i det, förklaras vara *supressive person*, SP (=illasinnad och sinnessjuk), och då är det fritt fram för alla scientologer (d v s alla som är rättrogna enligt kyrkans synsätt) att bära sig hur illa åt som helst mot de SP-förklarade. Det kallas FAIR-GAME LAW.

Så jag förstår varför Gun Lanciai har yttrat sig som hon har gjort. Det är helt enkelt nödvändigt för att kunna vara kvar i rörelsen.

Jag var hennes auditor i kyrkan på 60-talet och skulle kunna avslöja en del om hennes person, om jag skulle bära mig lika illa åt som scientologerna har gjort mot mig. Men jag har genom mina studier i filosofi (både inom och utom Scientologikyrkan) kommit fram till att det skulle skapa dålig karma och väljer därför att vandra en annan väg än den som scientologernas ledning föreslår; jag kan tydligt se hur scientologernas metoder skapar fiendskap mellan människor. Tyvärr kan inte scientologerna själva se det, eftersom de anser sig vara förföljda. De lider av en ovanligt svår form av förföljelsemani, kombinerad med storhetsvansinne, och det är denna kombination som gör dem så outhärdliga för normala människor.

Jag är alltså inte längre "frälst" av Scientologikyrkan och tror inte på det som kommer från det hållet. Däremot inser jag att Scientologikyrkan framgångsrikt lurar sina medlemmar in i ett ekorrhjul som det är mycket svårt att ta sig ur.

Jag har även auditerat Bengt Fri-

berg, och om Bengt skulle jag inte kunna säga något illa, trots att jag fått ta del av många av hans inre tankar. Bengt Friberg är verkligen en mycket hederlig och respektabel person. Dessutom är han välutbildad och har lyckats göra en hederlig insats i det svenska samhället. Jag håller med om väldigt mycket av det han skriver i nr 7 av Sökaren. Under sin tid i Scientologikyrkan gjorde han ett utomordentligt fint arbete genom att bland annat översätta Ron Hubbards engelska böcker till svenska. För detta fick han ingen eller ringa lön, precis som alla andra som godtroget arbetat för den som de trott "ideella Scientologikyrkan".

Att det bildats en sådan förening som FRI tycker jag inte är konstigt. Det är ju faktiskt så att när Scientologikyrkan slagit klorna i en ny rekryt, så ger den honom inte någon lugn och ro, förrän han tömt ut alla sina möjligheter att skrapa ihop pengar till de dyra kurserna. Ur Scientologikyrkans synvinkel finns det inget som är viktigare än att samla pengar till kyrkan. Därför uppmuntrar kyrkan rekryter att lura till sig pengar av föräldrar, make, syskon o s v och till och med genom svartjobb och förskingring.

Att det finns föräldrar som reagerar mot Scientologikyrkans metoder är ett sundhetstecken. Att de ibland trampar över är lätt förstället med tanke på de hel- och halvkriminella metoder som Scientologikyrkan använder mot sina medlemmar och deras familjer och vänner.

Scientologikyrkan i Sverige — med Gun Lanciai som trogen apostel — förstår inte, lika litet som scientologikyrkor i andra länder, hur någon kan reagera mot deras metoder mot sina medlemmar och före detta medlemmar. Lika litet kan de förstå att folk som lämnat Scientologikyrkan inte längre vill ha något med dem att göra.

Scientologikyrkans "frälsta" apostlar förstår ingenting — eller vill inte förstå av rädsla för att utestängas från fortsatt frälsning i Scientologikyrkan. De vägrar att lära sig en så enkel sak som karmans lag, trots att stora delar av den finns med i Hubbards skrifter. Men de har ju inte heller förstått sig på den trosbekännelse

han skrev eller den policy för prissättning han gav ut på 60-talet för att göra det möjligt för vanliga människor att få del av den kunskap som trots allt finns i Hubbards skrifter.

För min del vill jag säga att även om jag anser att Ron Hubbard var väldigt duktig i att sammanställa tankar från många olika källor, och även i att samordna forskningsarbetet, så brast han i andra avseenden så betänkligt att vi idag får brottas med det missfoster till kyrka som kallas Scientologikyrkan.

Jag tycker att man trots allt skall tillvarata de positiva bidrag till vår kultur som Ron Hubbard lyckats sammanställa. De som lämnat Scientologikyrkan, men ändå finner positiva inslag i scientologin, har en stor uppgift att rensa bort all den religiösa fanatismen och alla snuskiga försök att skapa lydiga slavar av frihetslängtande människor som Ron Hubbards kyrka är full av.

Lyckas man med det och samtidigt tar tillvara de godbitar som finns i Veda-skrifterna, i buddhismen, i den grekiska filosofin, i kristendomen och i vår moderna västerländska vetenskap, så kan man få fram en filosofi som heter duga. Och då kan man hjälpa till att lägga grunden till det tusenåriga fredsrike som enligt buddhistisk tradition skall upprättas på jorden cirka 3.000 år efter Buddha.

Jag anser att scientologins filosofi är ett plagiat av vissa tidigare filosofier, men scientologins auditeringsteknologi är ett lysande bidrag till filosofin genom att den tillhandahåller ett verktyg att förverkliga drömmar med. Scientologikyrkan däremot är ett monster, som hör hemma på medeltiden med dess inkvisition och kätarbål. De som stannar i Scientologikyrkan för länge är nog ohjälpligt fast i ekorrhjulet, om de inte har turen att rensas ut, när en häxjakt sätter igång.

Jag är tacksam att jag hörde till den lyckliga skara som blev utrensad mer än en gång. (Första gången jag rensades ut gav jag inte upp hoppet att få komma tillbaka.) Jag gick aldrig med på att sälja min heder för att få stanna kvar bland de trogna.

Torgny Salén
ingenjör

Psi-frågan

I Sökaren nr 6, 1986 bemötte Göran Brusewitz och Jens Tellefsen en artikel av Sven Ove Hansson i Forskning och Framsteg nr 4, 1985. Hansson svarade i Sökaren nr 7, och nu kommer ett genmäle från Brusewitz och Tellefsen.

Sven Ove Hansson påstår att vi inte anger några referenser och inte talar om vilka experiment vi anser vara upprepbara. Detta är mycket märkligt! Vi har angett referenser på exakt samma sätt som han gör det, nämligen i slutet av artikeln. I de böcker vi nämner, går författarna metodiskt igenom aktuell parapsykologisk forskning, metoder, kritik etc. Där finns alla referenser, på samma sätt som Hansson har alla sina referenser i sin bok. En fråga: Har Hansson någonsin tittat i våra referenser? Vi misstänker att han i stort sett bara läser sådant som bekräftar hans egen negativa uppfattning.

På frågan vilka experiment som är upprepbara och betydande vill vi svara med att hänvisa till den undersökning som Nils Wiklund publicerade i Sökaren nr 6, 1982. Han hade bett framstående parapsykologer ange "vilka experiment, eller fall, som de bedömde vara goda, betydande studier med tanke på styrkan i bevisen för psi". I svaren nämndes framför allt försöken med slumptalsgenerator, främst de som Helmut Schmidt gjort, experimenten med Bill Delmore och Pavel Stepanek som försökspersoner samt ganzfeldstudierna. (Vi skulle också vilja nämna de försök med slumptalsgenerator som princetonforskaren Robert Jahn genomfört.)

En av oss (GB) gjorde några år tidigare en liknande undersökning i mindre skala och fick liknande svar, bland annat från Rhine, Krippner och Schmidt.

Av Hanssons detaljkritik väljer vi här att enbart kommentera punkt 3. Han citerar ur vår artikel: "Hansson påstår alltså att det gjorts en kritisk genomgång av alla publicerade parapsykologiska rapporter med positivt resultat", och svarar sedan: "Det påstår jag inte alls."

Vår utgångspunkt var följande ord i Hanssons artikel: "Alla hittills publicerade försök där man påstår sig ha påvisat ett sjätte sinne har kunnat förklaras som bedrägeri eller genom att försökspersonerna har varseblivit något som väglett dem utan att de själva varit medvetna om det." Hanssons påstående gäller alltså *alla* hittills publicerade försök. Den enda rimliga slutsatsen är då att han hänvisar till någon kritisk genomgång av alla dessa rapporter. Tydligt gör han inte det, och därmed är hans påstående grundlöst, precis som vi förmodade. Skriver man "alla" så betyder det "alla", men Hansson vill tydligen inte stå för allt som han faktiskt skrivit. Detta är ett exempel på vad vi menar med att Hansson använder svepande och generella uttryck.

Hansson accepterar inte argumentet att parapsykologin är en ung ve-

tenskap och att man därför inte kan ha lika stränga krav på den som på en äldre och mer etablerad vetenskap. Han jämför med fysik och psykologi. Men fysik och psykologi har en mycket bred och stabil grund, en plattform att stå på. Det finns en grundläggande fysik och psykologi, med sina accepterade lagar. Denna grund är i stort sett inte kontroversiell, och därför har dessa vetenskaper inte några problem med att bli accepterade. Parapsykologin däremot är fortfarande något nytt och annorlunda inom vetenskapen. De fenomen som den studerar, är kontroversiella; de tycks strida mot flera accepterade naturlagar. Det finns många försök till teorier, men ingen riktigt genomarbetad grundläggande teori i botten. Grunden är svår att skapa. Parapsykologin är relativt ny och ung, eftersom den ännu inte kommit över ungdomsstadiet. Och på en ung vetenskap i vardande bör man inte ställa samma krav på upprepbarhet som man gör, när det gäller en etablerad vetenskap.

Om upprepbarhetskravet kan sägas att flertalet parapsykologer anser att det upprepbara experimentet *är* ett mål för psi-forskningen. Men vad menas då med upprepbarhet? Att begreppet inte är entydigt har bl a professor Martin Johnson gjort klart. Se också den artikel som en av oss (GB)

En "sändare" försöker överföra intryck av ett foto till en "mottagare" under ett parapsykologiskt experiment.

hade införd i Sökaren nr 1 i år! Där diskuteras upprepbarhetsproblemet inom parapsykologin ingående. Av Hanssons argument verkar det som om han inte har läst den. Upprepbarhet är inte något så antingen-eller som man lätt tror, när man läser vad Hansson skriver. Parapsykologin har idag *en viss* upprepbarhet och strävar efter att öka denna. Önskvärt är att nå experiment med hundraprocentig upprepbarhet, d v s upprepning när helst man önskar det. Men det är inte säkert att psi-fenomenens natur är sådan att den tillåter detta.

Psi-fenomenen gäckar oss. Det *kan* bero på deras verkliga eller observerade natur. Forskningen måste anpassas till fenomenens natur. Kanske bör man inte alls kräva upprepbarhet. Detta menar några, bland dem docent Rolf Ejvegård, som är ordförande i Sällskapet för parapsykologisk forskning.

Många har starka känslor inför påståendena att psi finns. Detta försvårar ett objektivt ställningstagande och hindrar forskningen. Vad gör i allmänhet en forskare som stöter på fenomen vars egenskaper tycks strida mot de naturlagar som anses gälla? (Inte sällan anses det ovetenskapligt att ens överväga att sådana fenomen finns.) Ofta accepterar forskaren inte fenomenet, utan bestrider dess existens för att inte riskera att dabba sig genom att godta något som sedan kan visa sig ha varit ett misstag. Han kanske gör gällande att "med ordentliga kontroller" skulle fenomenen ha avslöjats eller aldrig uppträtt. Men med en sådan alltför försiktig attityd motverkar man alla genomgripande förändringar inom vetenskapen, där man spränger paradigränser.

Hansson och vi har olika grundinställning. Risker med vår *öppna* attityd är att vi kan komma att acceptera fenomen som inte finns. Risker med Hanssons och skeptikernas *slutna* attityd är att de kanske förbiser fenomen som faktiskt finns. Vår risk kan minskas

om vi förenar öppenhet med kritisk skärpa. Skeptikernas risk kan minskas om de förenar sin kritik med öppenhet för att det ovanliga och kanske osannolika faktiskt kan vara verklighet.

Om försöksledareffekten vill vi säga följande: Vi måste konstatera att forskarna *faktiskt* noterat detta märkliga samband mellan försöksledare och försöksresultat. Vi kommer inte ifrån det. Vissa forskare får ofta positiva resultat, andra får det sällan eller aldrig. Kan du, Sven Ove Hansson, överhuvud taget reflektera över att det kan finnas en försöksledareffekt? Du tycks inte ens vilja överväga den möjligheten. Du avvisar den utan skäl.

Vi menar att psi-fenomenen utgör en så stor vetenskaplig utmaning att vi inte har råd att blunda för möjligheten att de kan finnas. Om psi finns, får detta betydande konsekvenser för vetenskapen och den vetenskapliga verklighetsuppfattningen.

Hansson tycks tro att vi anser psi-fenomenen bevisade. Men vi anser inte att den frågan kan besvaras med ett enkelt ja eller nej. Frågan hänger samman med om man ställer sig bakom kravet på upprepbarhet eller inte, vilket i sin tur är beroende av vilken natur man misstänker att fenomenen har. Deras natur kan man upptäcka bara om man förutsättningslöst, öppet och kritiskt granskar forskningsresultaten. Frågan hänger också samman med vilka krav man

ställer på bevis. Anser man att det inte får finnas minsta tänkbara möjlighet till "naturlig" förklaring, om man skall tala om bevis, då existerar kanske inga bevis i psi-sammanhang. Men frågan är om en så sträng definition av bevis är rimlig, om man inte i praktiken kan räkna med bevis, där möjligheten till "naturlig" förklaring i en rad fall är minimal. Flera parapsykologer anser att bevisningen för psi inte grundar sig på enstaka fall, utan på mängden "nästan bevisade" fall.

Hansson upprepar ständigt att psi-experiment måste kunna upprepas av vem som helst, oavsett inställning. Men det är inte säkert att fenomenen låter sig upprepas när som helst av vem som helst. Hansson *kräver* att fenomenen skall vara upprepbara precis efter vår egen önskan, att det alltså *skall ha* den natur som passar vår uppfattning om hur vetenskap skall bedrivas. Men nu tycks det vara så att psi-fenomenen inte rättar sig efter våra önsknings om hur de skall bete sig under vetenskapliga experiment. De låter sig inte kommenderas fram. De kryper fram enligt lagar eller förutsättningar som vi ännu inte känner.

En skillnad mellan dig Sven Ove Hansson och oss är att du tydligen inte vill acceptera möjligheten att det finns psi-fenomen som är undflyende och svåra att göra upprepbara, medan vi öppet och kritiskt tittar på de rapporter om psi, som finns.

Parapsykologin kritiseras

Under sènare år har det på engelska kommit ut flera böcker med kritik mot den parapsykologiska forskningen. I den amerikanska parapsykologiska tidskriften *Thea*, nr 4, 1984, har K. Ramakrishna Rao en översikt över sådan litteratur, med egna kommentarer. Dr Rao är ledare för det parapsykologiska institutet i Durham, USA, som J. B. Rhine tidigare ledde, och han har varit president i parapsykologernas sammanslutning, PA.

Rao tar upp följande böcker:

- Abell, G.O., and Singer, B. (Eds.). (1981). *Science and the Paranormal: Probing the Existence of the Supernatural*. New York: Scribner's.
- Alcock, J.E. (1981). *Parapsychology: Science or Magic? A Psychological Perspective*. Elmsford, NY: Pergamon Press.
- Frazier, K. (Ed.). (1981). *Paranormal Borderlands of Science*. Buffalo, NY: Prometheus Books.
- Gardner, M. (1981). *Science: Good, Bad, and Bogus*. Buffalo, NY: Prometheus Books.
- Hansel, C.E.M. (1980). *ESP and Parapsychology: A Critical Re-Evaluation*. Buffalo, NY: Prometheus Books.
- Marks, D., and Kammann, R. (1980). *The Psychology of the Psychic*. Buffalo, NY: Prometheus Books.
- Neher, A. (1980). *The Psychology of Transcendence*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Taylor, J. (1980). *Science and the Supernatural: An Investigation of Paranormal Phenomena Including Psychic Healing, Clairvoyance, Telepathy and Precognition*. New York: Dutton.
- Zusne, L., and Jones, W.H. (1982). *Anomalous Psychology: A Study of Extraordinary Phenomena of Behavior and Experience*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Här ett referat av innehållet i Raos artikel.

Dr Rao skriver att de flesta av dessa böckers författare är knutna till CSICOP, och han misstänker att denna skeptikerorganisation har utgjort en sporre för dem att skriva böckerna. Skeptiska böcker av detta slag tycks ha en villig förläggare i Prometheus books, som ägs av dr Paul Kurtz, ordförande i CSICOP. Av de nio böcker som tas upp i Raos översikt, är fyra utgivna av Prometheus Books.

I sitt förord till Abells och Singers antologi skriver Paul Kurtz att vetenskapsmän enligt hans mening har en skyldighet att med vetenskapliga metoder granska påståenden om paranormala fenomen och på så sätt bidra till allmän-

Paul Kurtz

tens upplysning och bildning. Vetenskapsmän bör inte utan vidare tillbakavisa oortodoxa påståenden, hur fantasifulla de än verkar vara, utan i stället noga undersöka dem.

Om dessa ord verkligen vore uttryck för den sannan andan inom CSICOP, då skulle man knappast misstänka att det finns några skillnader mellan CSICOPs och parapsykologernas målsättning, kommenterar Rao.

Abell och Singer skriver i sin introduktion att de påståenden och spekulationer som behandlas i deras antologi "för det mesta kommer från icke-vetenskapsmän", medan "vetenskapsmän" har tillbakavisat de flesta av dem. "Där det finns en motsättning mellan vetenskapsmän och folk utanför vetenskapen... vore det rimligt att sätta mer tro till experterna — vetenskapsmännen — än till dem som är utanför det relevanta ämnesområdet." Detta är en fullt rimlig åsikt, som parapsykologer och deras kritiker skulle kunna vara överens om, tycker Rao och tillägger att om man tar uttalandet för gott, innebär det att man bör kunna lita till bedömningarna hos de vetenskapsmän som är verksamma inom psi-området, d v s parapsykologerna, och grunda sin uppfattning på deras mening. Men läget idag är att parapsykologerna befinner sig i opposition till de vetenskapsmän som är skeptiska till existensen av psi-fenomen.

Martin Gardner tar i samma antologi upp E. H. Walkers psi-teori, som anknyter till kvantmekaniken, och han ställer frågan: Är det verkligen någon idé att testa en teori om psi, innan det har visats att psi verkligen finns? Han menar att parapsykologerna tills vidare bör strunta i teorin, eftersom de först måste koncentrera sig på att tänka ut experiment som kan upprepas av icke-troende. Rao kommenterar att man än en gång kan se att parapsykologerna befinner sig i en situation av krona så vinner jag och klave så förlorar du... När det finns belägg för psi, avvisas detta, eftersom det inte går att begripa psi, eller eftersom det saknas en teori som kan förklara det. När en så-

dan teori läggs fram, avvisas den, eftersom det påstås att det inte finns något att förklara!

Ray Hyman skriver i antologin att under 125 år har parapsykologerna misslyckats med att visa fram något som är av vetenskapligt intresse. Detta visar noggranna undersökningar som gjorts av de påstådda bevisen för psi. Det finns alltså inget paranormalt som behöver förklaras. Parapsykologer som Wallace, Crooks, Targ, Puthoff och andra, som hävdar att de "vetenskapligt" har undersökt psi, har enligt Hyman gjort undersökningar som inte uppfyller minimala krav på kvalitet och upprepbarhet.

Rao menar att samma regler och kriterier som gäller inom alla andra beteendevetenskaper måste gälla även inom parapsykologin. Om man skulle ställa samma stränga krav på tillförlitlighet och upprepbarhet inom psykologin som Hyman kräver för parapsykologin, så skulle man tvingas bortse från en hel del av den parapsykologiska forskning som det hänvisas till i psykologiska läroböcker.

James Alcock hävdar i sin bok att parapsykologin är en pseudovetenskap, eftersom den

a) har en subjektivistisk kunskapsteori i det att parapsykologerna tror på får-getter-effekten, d v s att vissa personer har lätt för att åstadkomma psi-fenomen, medan andra har svårt för det, och experimentatoreffekter, d v s att de som utför experimenten omedvetet kan inverka på resultatet,

b) förespråkar en världsåskådning som räknar med något undflyende immateriellt,

c) inte överlappar något annat forskningsområde,

d) saknar en väl bekräftad teori,

e) har en oföränderlig uppsättning tros-satser,

f) har hypoteser som inte går att testa och som står i strid med en större kunskapsmassa och eftersom

g) dess metoder varken kan kontrolleras med alternativa metoder eller äger berättigande genom väl bekräftade teorier.

Alcock skriver att kritiska åsikter nästan aldrig verkar tas upp till diskussion inom parapsykologin. Men Rao hänvisar till boken *Extrasensory Perception After Sixty Years* av Pratt med flera, som utkom 1940. Där diskuteras all publicerad kritik av parapsykologisk forskning fram till 1940, och där tas också 35 mothypoteser till ESP upp. Rao publicerade själv 1979 ett genmäle till Moss' och Butlers kritik. Då och då har också parapsykologiska tidskrifter publicerat en del av den viktiga kritiken mot parapsykologin.

Alcock menar att parapsykologer för

det mesta inte rapporterar negativa forskningsresultat. Men, invänder Rao, envar som deltar i de årliga parapsykologiska konventen, eller läser rapporterna om dessa, *Research in Parapsychology*, vet att det inte råder någon brist på forskningsrapporter med negativa resultat. Under senare år har också konventen varit öppna för sådana skeptiker som Ray Hyman, James Randi och Marcello Truzzi, vilka kunnat göra sina åsikter hörda där.

De flesta parapsykologer är okunniga om eller ointresserade av normal vetenskap, påstår Alcock. Men sanningen är, påpekar Rao, att de allra flesta som håller på med parapsykologi, ägnar en stor del av sin tid åt "normal" vetenskap, eftersom det är mycket få som har möjlighet att bedriva parapsykologisk forskning på heltid.

Kendrick Fraziers antologi består av en samling artiklar som varit publicerade i CSICOPs tidskrift *The Skeptical Inquirer*, som Frazier varit redaktör för sedan 1977. Bland annat skriver Ray Hyman om "cold reading", d v s metoden att dra slutsatser av ord, ansiktsuttryck och reaktioner och få dessa slutsatser att synas bero på ESP. Ronald Schwartz försöker visa att Peter Hurkos använde cold reading för att lura sitt auditorium, och James Randi anser att den kanadensiska psykikern Geraldine Smith använder sig av denna metod.

Martin Gardners bok innehåller en del genmälen från personer som Gardner tidigare kritiserat, samt hans egna svar på genmälena. Detta är intressant läsning, anser Rao, och ger goda upplysningar om psi-stridens natur och om de strategier som skeptikerna använder i sina försök att förklara att ingenting paranormalt existerar. Även om Gardners fördomar lyser igenom i boken, är han både uppriktigt och briljant, men något som Rao ogillar hos Gardner är hans ofta använda metod att försöka nedvärdera en hel del parapsykologer genom att nämna vissa enligt Gardner dumma saker som de gjort eller sagt. Så till exempel försöker Gardner misskreditera Honortons viktiga ganzfeldexperiment genom att nämna att Honorton trodde på Felicia Parises makro-PK-förmåga, och Helmut Schmidts PK-experiment nedsätts genom påpekandet att han trott på Gellers psykiska förmåga och gjort en del PK-försök med kackerlackor. Maimonides drömtelapatiexperiment kritiseras på grund av att Stanley

Martin Gardner

Krippner, som varit knuten till dem, har publicerat en artikel om Nina Kulaginas påstådda psykiska förmågor. Harold Puthoff förlöjligas som scientolog, o s v. Gardner tycks ha förkärlek för ad hominum-argument.

Gardner återger John Wheelers angrepp på parapsykologin och understryker att Wheeler har anseende som "en av världens ledande teoretiska fysiker". Men på annat ställe i samma kapitel, där han tar upp Brian Josephsons m fl genmäle till Wheeler, skriver han att en av dem, Josephson, är nobelpristagare, men att kunskaper i fysik inte gör en person mer kvalificerad att uttala sig om paranormala fenomen än kunskaper i schack eller medeltidslatin! Detta borde gälla om Wheeler i lika hög grad, menar Rao, Wheeler som på mer än ett sätt diskvalificerat sig själv som kunnig och objektiv kritiker av parapsykologin!

I Hansels *ESP and Parapsychology*, som är en reviderad upplaga av hans tidigare verk *ESP: A Scientific Evaluation*, upprepas många av de fel i förra boken som kritiker påpekat. I Hansels behandling av Pearce-Pratt-experimentet exempelvis sägs fortfarande att experimentatorerna visserligen uppger att trick var omöjliga, men att försökspersonen, Hubert Pearce, inte har uttalat sig. Kanske kommer han en dag att ge oss sin egen redogörelse för experimenten, skriver Hansel. Men, påpekar Rao, Pearce har redan uttalat sig om experimentet (Stevenson 1967) och förklarat att han inte någon gång lämnade sin plats i biblioteket och inte fuskade genom att kika genom ett fönster till dr Pratts kontor, så som Hansel antagit, eller på något annat sätt. Hansels kritik av Pearce-Pratt-experimenten är ovederhäftig i sina slutsatser och inte helt sanningsenlig i beskrivningen av fakta, anser Rao och tillägger att samma gäller om Hansels beskrivning av Helmut Schmidts experiment.

Marks och Kammann hade från början inget syfte att skjuta ner ESP. "Ingen rök utan eld", tänkte de och förhöll sig objektiva. Men de fann inga paranormala fenomen, och liksom Alcock ställer de frågan: Varför tror så många människor på fenomen som inte existerar? De tillskriver denna tro "naturliga fördomar och misslag i mänsklig uppfattning och omdöme". I deras bok finns värdefull kritik av Targs och Puthoffs tidiga experiment vid SRI och av de påstått paranormala förmågorna hos Kreskin och Geller. Om fjärrsynsexperimenten vid SRI skriver Marks och Kammann att dessa var svaga i uppläggningsgenom att försökspersonens anteckningar innehöll ledtrådar som gjorde det möjligt för de oberoende bedömare att framgångsrikt para ihop anteckningarna med målplatserna. De skriver också att deras egna försök att upprepa Targ-Puthoff-effekten under artifaktfria förhållanden misslyckades.

Rao erkänner att Marks och Kammanns kritiska granskning av Targs och Puthoffs experiment är värdefull och bidrar till att förbättra tillvägagångssättet vid dylika experiment. Han menar att problemen med SRI-experimenten är att redogörelsen för dem inte tillställdes nå-

gon parapsykologisk facktidsskrift, utan i stället tidskriften *Nature*. Hade den sänts till en parapsykologisk tidskrift, skulle, tror Rao, de metodologiska svagheterna ha påpekats, vilket skulle ha lett till en förbättrad procedur, innan publicering skedde.

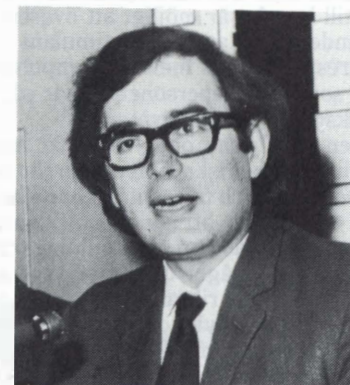
Marks och Kammanns misslyckande att få signifikanta resultat har ingen större betydelse, menar Rao. Men det tjänar inte mycket till att säga att det kanske rådde en psi-hämmande atmosfär vid deras experiment. Hade de fått psi-positiva resultat, skulle de ändå inte ha godkänt SRI-experimenten. Inte heller skulle deras resultat ha övertygat flertalet skeptiker. De skulle utan tvivel av skeptikerna har betecknats som parapsykologer icke värda någon vetenskaplig uppmärksamhet.

Andrew Neher försöker i sin bok att "sprida förståelsens ljus över erfarenheter som ofta varit insvepta i mystik". Han undersöker hela spektrat av paranormala erfarenheter från förhöjd aktivitet hos sinnena till mystiska och extatiska tillstånd. Bland det som granskas finns också visionära tillstånd, viljekontroll av autonoma precesser, tillstånd av förändrat medvetande, kreativitet och subliminal varseblivning. Bokens centrala tes är att det hela tiden rör sig om förhöjda funktioner hos sinnena, naturliga fenomen som man kan dra nytta av, och man behöver inte tänka sig några paranormala processer för att förklara dem.

Rao kommenterar att det inte finns något skäl varför psykiska fenomen, om de är äkta, inte kan ha naturliga förklaringar, som man ännu inte riktigt förstått. Rao tycker också att Neher's naturalistiska förklaringar är för enkla och dåligt beskrivna.

John Taylor är en engelsk fysiker som gjorde sig känd genom sin bok *Superminds: An Enquiry into the Paranormal*, som utkom 1975. Där anslöt han sig till tron på paranormala fenomen och uttryckte förhoppningen att onormala radiovågor skulle förklara genuina PK-och ESP-fenomen. Hans bok *Science and the Supernatural* innebär en helomvändning.

Taylor berättar att han började sina undersökningar av ESP eftersom han trodde att det kunde finnas äkta fenomen. Det verkade finnas mycket bevismaterial framlagt av vederhäftiga vetenskapsmän. Men under hans forskning försvann fenomenen framför hans ögon. Taylor lyckas

John Taylor

des inte finna några bevis för ett sådant paranormalt fenomen som metallböjning, även om han hade svårt att förklara hur Uri Geller med normala medel kunde få en sked i hans hand att brytas itu. Men framför allt kunde Taylor inte anknyta de paranormala fenomenen till naturvetenskapen, och detta ledde honom till slutsatsen att det finns en klar motsättning mellan vetenskapen och de flesta övernaturliga fenomen.

Enligt John Taylor är elektromagnetiska krafter enda tänkbara möjligheten att förklara äkta paranormala fenomen. Men hans undersökningar av ESP och PK har visat att dessa fenomen inte kan förklaras med elektromagnetism. Således strider de mot vetenskapen och måste antas vara överkliga.

Rao kommenterar att Taylors resonemang inte låter övertygande för en person som inte ser på vetenskapen på samma sätt som han gör. Vetenskapen, menar Rao, är inte totalsumman av vad vi vid en viss tidpunkt i historien vet om världen. I stället antar vetenskapen, till skillnad från religionen, att vår kunskap om världen är ofullständig och att den ständigt förändras. Det kan ske förändringar i våra grundläggande antaganden om universums natur. Den vetenskapliga betydelsen av psi beror just på att psi inte går att förena med en del av de vetenskapliga antaganden som idag är vitt spridda.

Taylors inställning påminner mycket om hur filosofen David Hume tillbakavisade tron på mirakler — det rör sig om ett cirkelresonemang. I likhet med Hume vill Taylor bestrida existensen av paranormala fenomen, eftersom han inte kan finna någon normal förklaring till dem. Men, påpekar Rao, ett fenomenets icke-existens kan inte säkerställas på teoretiska grunder, när det finns erfarenhetsstöd för att det existerar. Inser man inte det, då begår man Humes misstag.

I Zusnes och Jones bok ägnas ett par kapitel åt parapsykologi. Författarna diskuterar bland annat Pearce-Pratt-experimentet och Pratt-Woodruff-experimentet, och de litar därvid till Hansel, vars kritik de i stor utsträckning okritiskt godtar. Men Zusne och Jones tycks erkänna att parapsykologin har vetenskapens två viktigaste kännetecken: en kunskapsmassa och vetenskapliga metoder. Varför, frågar författarna, råder det då en sådan strid om det paranormala? Det beror, menar de, på att det inte finns någon förklaring till ESP, inte någon känd process som man kan hänvisa till som förklaring till hur det är möjligt att överbrygga avståndet mellan ESP-stimulus och ESP-respons, d v s mellan exempelvis ett kort, som försökspersonen gissar på, och försökspersonens medvetande.

Även om Zusne och Jones har många omotiverade kritiska synpunkter, är deras attityd öppen och tolerant, menar Rao. De inser exempelvis att sådan kritik som att psi inte kan visas upp på befallning och att det inte finns något definitivt avgörande experiment kan riktas även mot många områden inom psykologin.

Rao skriver att mycket i Zusnes och Jones bok är intressant, exempelvis diskussionen om hur trosföreställningar upp-

kommer, utvecklas och vidmakthålls. Det är inte svårt att se, påpekar Rao, att resonemanget i många avseenden äger giltighet även för skeptiska trosföreställningar.

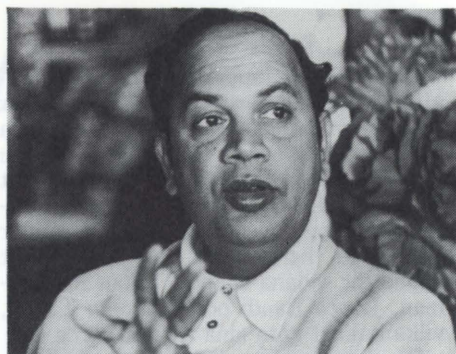
Skepticism finns, liksom tro, i flera olika nyanser — alltifrån det okunniga, oresonliga motståndet till ett förkastande på briljant vetenskaplig grund, kommenterar Rao, och fortsätter: Man kan i stort sett skilja mellan tre slag av skepticism. Det första är en fördomsfull, dogmatiskt avvisande attityd med vägran att titta på bevismaterialet. Detta är en benägenhet att avvisa allting som är störande för ingrodda föreställningar. Om en person anser att sannolikheten för vissa företeelser är noll, så kommer inget att övertyga honom om att företeelsen existerar. Vi intar den attityden oftare än vi är villiga att medge.

I den mån vi är öppna för andra åsikter än våra egna, kan vi bli medvetna om påståenden som motsäger våra egna föreställningar. En naturlig reaktion i en sådan situation är att helt enkelt ignorera det som strider mot vår egen tro. Men om sådant som motsäger oss ständigt återkommer, då verkar det störande genom att skapa spänning och disharmoni. Detta kan leda till att man offentligt tillbakavisar de påståenden man uppfattar som falska. Sådant offentligt framträdande kan ta sig olika former, exempelvis att man sätter fingret på var dessa åsikter kommer ifrån. Det blir en karaktärsanalys av förespråkarna, insinuationer och ad hominum-argument, d v s argument att eftersom förespråkarna är så och så klandervärda personer, så kan deras åsikter bara vara falska. Försök att fastställa *guilt by association* faller inom samma kategori, exempelvis argumentet att eftersom den här personen en gång har tagit ett visst påstående på allvar, så är han inte trovärdig.

Det andra slaget av skepticism tar fasta på följderna för den vetenskapliga världsbilden, om vissa fenomen skulle vara verkliga. Vi får motsägelser i vår kunskap om världen, om det paranormala accepteras som verkligt, sägs det. Denna skepticism tar upp frågan hur fenomenen skall förklaras och finner ingen förklaring som går att förena med gällande sanningar. Fenomen som synes framstå som orimliga för förnuftet och som saknar adekvat förklarande teori förkastas. Denna form av skepticism är intellektuellt mer respektabel än dogmatisk skepticism, eftersom den är rationellt grundad, och den skulle vara giltig, om vetenskapen hade en fullständig kännedom om universum.

Skepticismens tredje form riktar sig mot den vetenskapliga hållbarheten i påståendena att psi existerar. Detta är den enda vetenskapligt helt respektabla invändningen, menar Rao. Den utgår från en undersökning av bevismaterialet.

Vi ser alltså, skriver Rao, att en del av kritiken mot psi-forskningen är irrelevant. Många av de retoriska argumenten mot psi är utan tvekan en följd av den anomala naturen hos psi, som gör att psi på subjektiva grunder framstår som något mycket osannolikt. Subjektivt grundande argument bidrar inte till en fruktbar dialog mellan parapsykologer och skeptiker,

K. Ramakrishna Rao

menar Rao. En dialog förutsätter att båda parterna förstår grundreglerna för hur man inom vetenskapen bedömer empiriska bevis. Finns denna förståelse, då kan parapsykologer och skeptiker lära av varandra. Rao nämner som exempel på vad parapsykologer kunnat lära av sina meningsmotståndare den första kritiken av Rhines arbete, som avsevärt bidrog till att förbättra metoderna vid ESP-försök. Under senare tid har skeptiker haft värdefulla synpunkter på den statistiska behandlingen av ESP-resultat; numer torde parapsykologer och skeptiker vara överens om metoderna. Marks och Kammanns kritik av Targs och Puthoffs fjärrsynsexperiment, där de pekar på möjliga felkällor, har varit värdefull. Betty Markwicks granskning av Soals data, vilka tyder på att Soal manipulerat med sina data, utgör ett viktigt bidrag till parapsykologin.

Men, skriver Rao, även om parapsykologer och skeptiker är överens om grundreglerna för hur man bedömer bevismaterial, betyder inte detta att de är överens om vad som faktiskt är bevis. Vad som framstår som övertygande bevis för den ene, har inte samma karaktär för den andre. Uppfattningarna om vad som är godtagbart bevis skiljer sig åt.

Rao skriver också att när man har att göra med fenomen som inte är normala och som har låg upprepbarhet, bör man vara ganska försiktig. Att uppskjuta sitt omdöme eller kräva mer bevis är varken olämpligt eller ovetenskapligt. Men krav på mer bevis betyder inte att man förnekar de bevis som finns.

SM

Några av Raos referenser:

Hansel, C. E. M. (1966). *ESP: A Scientific Evaluation*. New York: Scribner's.

Markwick, B. (1978). The Soal-Goldney experiments with Basil Shackleton: New evidence of data manipulation. *Proceedings of the Society for Psychical Research*, 56, 250-281.

Moss, S., & Butler, D. C. (1978). The scientific credibility of ESP. *Perceptual and Motor Skills*, 46, 1063-1079.

Pratt, J. G. et al. (Eds.). (1940). *Extra-Sensory Perception After Sixty Years*. New York: Holt.

Rao, K. R. (1981 b). Hume's fallacy. *Journal of Parapsychology*, 45, 147-152.

Stevenson, I. (1967). An antagonist's view of parapsychology. Review of Professor Hansel's *ESP: A Scientific Evaluation*. *Journal of the American Society for Psychical Research*, 61, 254-267.

Taylor, J. (1975). *Superminds: An Enquiry Into the Paranormal*. New York: Viking Press.

BÖCKER FRÅN LIVSKRAFT FÖRLAG

LEVA OCH TJÄNA av Ronald Beesley

Vill du förstå meningen med livet, varför du är här? I denna bok får du belysning av: Hur människoslåktet kom till, rotraser; människans själ och ande. Han tar också upp vårt inneboende geni, räds-lans funktion, meditation och healing samt åtskilligt mer.

R. Beesley startade ett center i England, som undervisar i heling och färgterapi.

Pris 105:-

SJÄLENS ORO av K L Wikman

Oro hos själen är rörelseyttring, en kraft som driver själen bort från alla slags program; bort från stagnation, framåt mot befrielse via självkännedom.

Boken behandlar problem varje människa råkar ut för då hon söker lära sig av livet. Den vänder sig till dem som drivs från den ena trosformen till den andra i fåfång förhoppning att finna svar på de frågor som plågar sinnet.

Wikman har utifrån en andlig upplevelse skrivit denna bok, en vision om vad som kan kallas "mentalismen".

Pris 97:-

SJÄLENS REVOLUTION av K L Wikman

Detta är en efterföljare till Själens oro men skrevs egentligen före denna, strax efter den livsomvälvande vision förf. fick. Här går han djupare in i de frågor som väcks i Själens oro. Ur innehållet: Gudsupplevelsen, Arbetet, Politiken, Kärleken, Mentalismens världsbild, Livets väg, Befrielsens väg.

Pris 45:-
Bägge Wikmans böcker 125:-

DEN VÄLDIGA UTMANINGEN. Bhagwan Shree Rajneesh

En samling av Rajneesh' tidiga föredrag: om Kristus, meditation, ensamhet, balans, ur intet.

Omdömena om denna man har varit väldigt kontroversiella. "Jag besvarar inga frågor, jag

KRISTIAN ROSENKORS ALKEMISKA BRÖLLOP av Johan Valentin Andreae

Denna skrift som utkom 1616 är ett symboldrama som utspelar sig under påskhögtidens sju dagar. Här finns hela initiationens drama: nedstigning till underjorden, död och pånyttfödelse. Kanske blodigare än någon deckare, men tusenfalt djupare.

Glöm gärna mystiken och läs boken för att den är så *egendomlig!* Tolkningen av bokens budskap har varken Descartes eller G. Bruno lyckats med. Läs du och sök utrona hemligheter-nas hemlighet!

Pris 65:- Sökarpris 50:-

TAROT av PD Ouspensky

Ouspensky skriver här om tarotens historia. Hans visioner av de 22 trumfkorten. En bra bok för meditation och självkännedom.

Pris: 49:-

Tarotlek Marseilles 65:-

Lek-Balbi eller Esoterico 65:-

Bok + lek 95:-

Vi har även böcker om astrologi, zenbuddhism och personlighetsutveckling. Skriv efter katalog!

Vid beställning skicka in pengar på postgiro 28 02 76-7 LIVSKRAFT avd S! Ange vilka böcker du vill ha! Du kan även ringa och beställa, men då tillkommer avgift med 30:-.

Referera till denna annons.

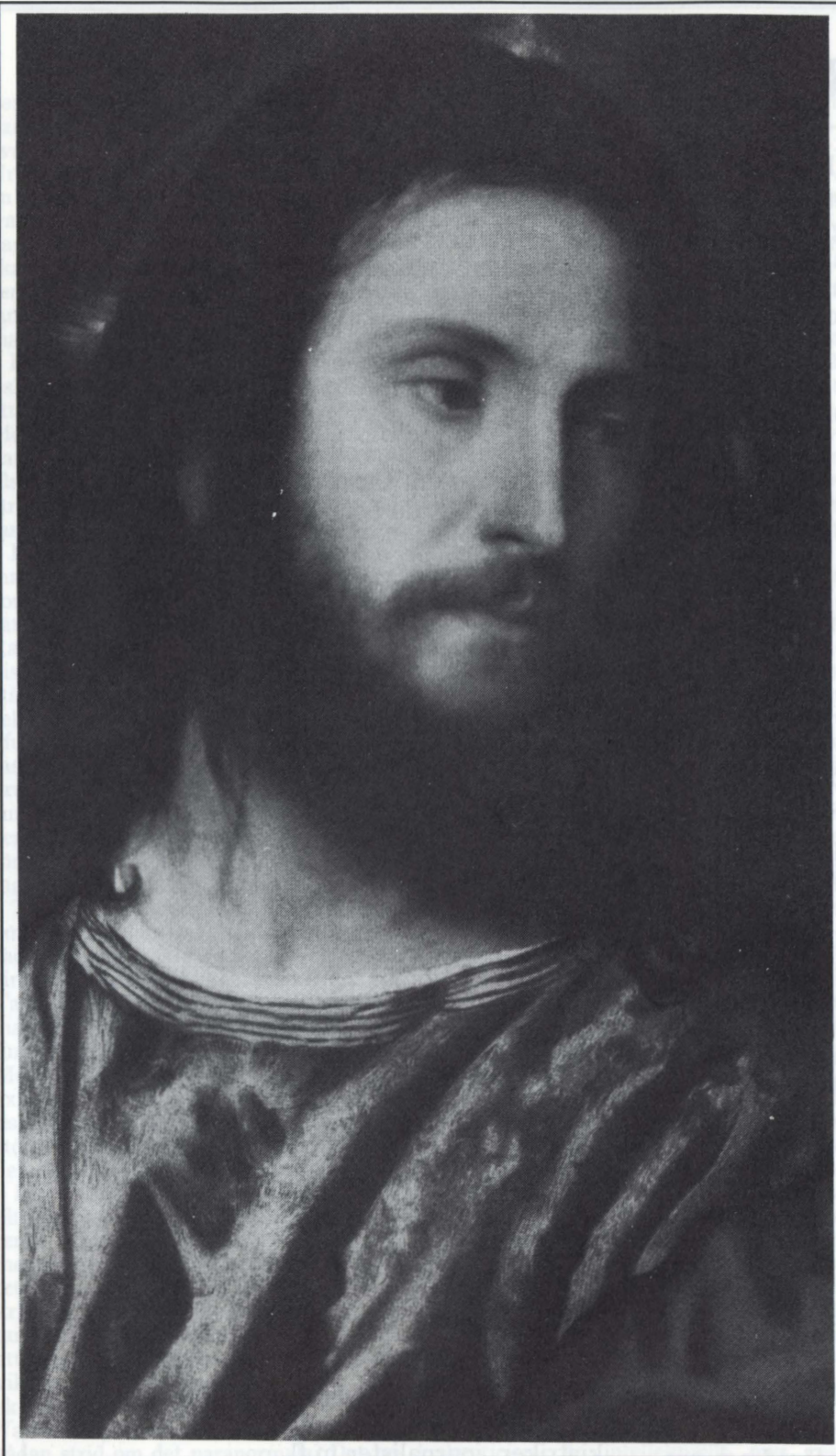
förstör dem", säger han själv. Hans budskap har influerat åtskilliga psykologer, präster, psykiatriker, journalister m fl.

Pris 105:-

Pris vid köp av minst en annan bok. 55:-

LIVSKRAFT FÖRLAG
Torsgatan 61
113 37 Stockholm
Tel. 08-31 10 02

Tizian (1477-1576) Skattepenningen (detalj). Statliga målningssamlingen, Dresden.

Vad kan vi lära av Jesus?

Vad kan Jesus betyda för oss som inte tror på teologierna kring honom, utan bara ser honom som en vishetslärare?

För att besvara frågan i rubriken har jag försökt teckna Jesu porträtt med utgångspunkt från de tre första evangelieberättelserna i Bibeln, synoptikerna, och gjort mina kommentarer.

Etisk lärare och varnare

Johannes döparen var en profet som framträdde i Juda öken och manade människorna att bättra sig för att undgå Herrens vredes dom vid Guds rikes snara inbrott. "Gör bättring, för himmelriket är nära!" predikade han. Samma huvudinnehåll hade förkunnelsen hos en annan, med döparen samtida, judisk profet, Jesus från Nasaret. Han tillsade människorna att "gå genom den trånga porten", för inom kort skulle var och en dömas efter sina gärningar.

Jesus upplevde sig tydligen ha en profets kallelse. En profet predikar rättfärdighet. Så gjorde Mose, och så gjorde döparen, liksom Jesus och Muhammed och flera andra. För människorna levde inte rättfärdigt, utan gjorde mycket som var orätt.

Många av Jesu samtida landsmän sade sig tro, men de visade inte trons handlingar. Även präster som predikade rätt tro, saknade rättfärdighetens gärningar. Mot detta vände sig Jesus med skärpa och varnade för Guds vrede, som skulle drabba de orättfärdiga.

Jesus förklarade att yttre laggärningar — där inte hjärtat är med — är utan mening. För sann rättfärdighet innebär att man älskar medmänniskorna och handlar därefter. Jesu lära var att människorna skulle tycka om Gud över allting och sina medmänniskor lika mycket som sig själva. För de buden var lagen i sam-

manfattning, sa han.

Var rättfärdig, så blir du frälst! predikade Jesus. Och han framhöll tydligt att det inte var lätt att bli frälst. Det fordrades gärningar. Man skulle inte överge dem som var i nöd, utan hjälpa dem. Man skulle vara kärleksfull mot alla, även sina fiender, och vända andra kinden till.

"Allt vad ni vill att andra människor skall göra för er, det skall ni också göra för dem!" Det var en central tes i Jesu etik.

"Men om ni inte är mer rättfärdiga än de skriftkunniga och fariséerna, då kommer ni inte in i himmelriket." De orden visar att Jesus var en *krävande* etisk lärare.

Jesus ej "kristen"

Det finns stora skillnader mellan Jesu lära enligt synoptikerna och kristendomen. Jesus var en lärare i rättfärdighet, och en varnare. Men teologernas tal om Jesus som Guds ende son och som Gud själv, jungfrufödseln, den övernaturliga uppståndelsen, himmelfärden, arvsyndens, Jesus som försonaren, tron utan gärningar, nåden, Bibeln som Guds ord — allt det där är teologers påhitt och har inget att göra med den mission som Jesus fann angelägen: omvändelse till ett rättfärdigt liv.

Inte heller har det moderna prästämber med biskopar, domprostar och andra präster med goda löner, vackra skrudar och präktiga kyrkor att predika i och en bekväm livsföring något med Jesu lära att göra, med den självförnekande godhet som han manade till. Snarare hör det till den sortens ofullkomlig eller oäkta tro som han vände sig mot.

En präst som skall lära vad Jesus lärde och leva i hans efterföljd, måste ju vara en Guds och människors tjänare. Han skall leva enkelt och anspråkslöst som en självuppoftande hjälpare. Vad kyrkorna predikar är inte precis det som Jesus en gång förkunnade, utan en nedtonad, i vissa avseenden omedvetet förfälskad Jesu lära. Den förste förfälskaren var Paulus, som suddade ut kärnan i Jesu budskap, läran om kärleksgärningars nödvändighet, och ersatte den med dess motsats, "bara tro". Denna radikala omtolkning har naturligt nog blivit populär: du "bekänner" Jesus vara din "Herre" — och så är du "frälst" genom nåd. Jättehyggligt av Gud, och rysligt bekvämt. Gärningar är inte nödvändiga, eftersom ändå ingen genom gärningar kan bli rättfärdig inför Gud. Fast gärningar kommer — anses det — som en följd av "frälsningsvissheten"; man väljer alltså själv hur mycket gärningar man vill utföra. I vårt land har bl a pingst-rörelsen anammat och förkunnat

denna sneda variant av kristendomen.

Men att *tro* på Jesus innebär ju att tro på sanningen i hans ord. Att säga sig tro och anse sig frälst utan att göra kärlekens gärningar är otro och självbedrägeri.

Kristendomen har en äkta, ursprunglig kärna, nämligen kärleksbudet, samt därtill teologiska spekulationer, uttänkta efter Jesu död. Människorna har i allmänhet plockat bort kärnan, eller gjort den mindre, och behållit vissa av de teologiska tilläggen. Det som återstår kallar de kristendom och utger det felaktigt för att vara Jesu lära.

Präglad av sin tid

Naturligt nog var Jesus ett barn av sin tid. Hans lära bär hans tids och miljöns prägel. Den innehåller delar som vi finner överkliga eller anstötliga. Vi tror — de allra flesta av oss — inte på Guds rikes snara ankamst. Och vi anser inte att man skall göra goda gärningar med syftet att undgå helvetets eviga pina och vinna en plats bland de saliga i paradiset. Men vi finner, vid sidan av den tidspräglade delen av Jesu förkunnelse, en etisk kvalitet som är grundläggande för mänsklig gemenskap: tyck om dina medmänniskor och handla mot dem i godhet!

Även om den kristna läran, så som den i allmänhet förklaras och levs i de kristna samfundet, inte är densamma som Jesu krävande lära om gärningars betydelse, finner man ändå bland de kristna många som i stort eller smått och efter sin förmåga ofta handlar i god överensstämmelse med Jesu verkliga lära. Man finner människor som i vardagen tydligt handlar under inflytande av Jesus. Detta är vackert, riktigt och nödvändigt — inte i första hand därför att dessa människor behöver bli "frälsta", utan för att mänskligheten behöver godhet.

Att uttala sig fördömande om en mänsklighet som inte förstår vad Jesus lärde eller inte orkar leva i hans efterföljd, är meningslöst. Förståelse är mer på sin plats. Om vi ägde visshet om Gud och Guds vilja, kanske vi vore ivriga att handla i överensstämmelse med den. Men vi saknar visshet, för om Gud vet vi, faktiskt, ingenting. Så vi undviker i stort sett att dela med oss av vad vi har, vi vill inte avstå från prylsamlandet, ägodelarna, resorna osv för att i stället kunna ge åt de fattiga, hungriga och sjuka, fast det var sådant som Jesus krävde att vi skulle göra. Vi trivs alltför bra med vår privilegierade, bekväma tillvaro i landet Idyllien vid världens kant för att vilja, bildligt talat, ta våra kors på

Jesus

Om den verklige Jesus från Nasaret vet vi väldigt litet, om ens något alls. Det har troligen levat en judisk man, vilken är förebilden till Nya testamentets Jesus, men han är skymd av myterna kring honom. Evangelieberättelserna i Bibeln är trovittnesbörd. De har tillkommit i syfte att övertyga och inte för att ge informationer i historievetenskaplig anda.

Den Jesus som har levat är *en* person, Bibelns Jesus *en* annan och teologiernas Jesus *en* tredje. I princip är det så. Och man vet inte vilka likheter och skillnader som finns mellan verklighetens Jesus och de andra. Det är också så att Johannesevangeliets Jesus är en annan än synoptikernas. Och Paulus har sin egen uppfattning om vem Jesus är. Katolicismens Jesus är en annan än protestantismens.

Det finns alltså många jesugar. Varje troende har väl sin egen Jesus i sitt hjärta. Jesus blir en idealgestalt, en gud, fri från alla dåliga egenskaper, men i besittning av alla goda.

Men den verklige Jesus från Nasaret är inte känd. Ingen kan med säkerhet teckna hans drag, varken de yttre eller de inre. Men man kan försöka tänka sig hur han var. Han var inte kristen. Kristendomen som teologiskt system utbildades ju först efter hans död. Jesus själv förblev livet igenom jude och visste ingenting om den kristna teologi som utpekulerades kring hans person, när han inte längre fanns i livet.

Jesus har aldrig godkänt den kristna teologin. Och han skulle med stor säkerhet inte göra det, om han ställdes inför den.

oss och följa Jesus. Vi undviker att gå rättfärdighetens väg, och vi tycker att Gud, som är god, kan vara hygglig nog att förlåta oss våra underlåtenhetssynder.

Mätta med Jesu stränga mått är vi, de allra flesta av oss, knappast hans lärjungar, knappast berättigade till inträde i Guds rike. Snarare är vi de som Jesus hotar att på domens dag vända sig från.

Jesu var en profet och rättfärdighetslärare. Kristendomen är ett påhittat teologiskt system, där Jesu kärlekslära lyser med starkt dämpat ljus.

Ej fullkomlig

Godhet fanns hos Jesus, men fullkomlig var han inte. Aldrig talade han om kärlek till djuren. I tidens profetiska stil hotade han med fruktansvärda straff och lockade med härlig belöning. Detta är det tidspräglade och tidsbundna i hans förkunnelse; det eviga är läran om godheten. Eftersom Jesu lära inte är fullkomlig i sin utformning, är det olyckligt att kyrkan påstår att Jesus är Gud. Därmed läser den, fast den andliga utvecklingen. De insikter som Jesus hade och som han formulerade i tidens smak bör vidareutvecklas genom impulser från modernt tänkande, från olika religioner och vishetsläror, från ideella rörelser och från senare tiders tänkande och etiklärare.

Att Jesus var starkt präglad av sin tid ser man i många av hans uttalanden. I den berömda bergspredikan yttrar han om dem som sagt sig vara hans lärjungar och "profeterat" i hans namn att han på domens dag skall avvisa dem, om de inte hållit måttet moraliskt: "Jag har aldrig känt er. Gå bort ifrån mig, ni ogärningsmän!" Yttrandet är inte otypiskt för Jesus; tvärtom är det karakteristiskt. Vredens finns där, men barmhärtigheten och förlåtelsen saknas. Jesus tänkte sig att det skulle gå mycket illa för dem som inte höll måttet. De skulle hamna i den eviga elden.

Rimligen måste den som tar Jesu tidspräglade uttalanden på allvar och anser dem giltiga för vår tid, vara rädd att han själv skall räknas bland de utstötta. För vem av oss har inte försummat att visa en medmänniska godhet? Gång på gång har vi alla gjort detta.

Dagens kristna tycks sällan märka hur krävande och skoningslös Jesus är i många av sina uttalanden. De glider förbi de partier i texten där Jesus är "sträng" och slår kanske istället upp något stycke hos Paulus, vilken är snällare.

Trots det etiska värdet i Jesu lära är hans etik i hög grad en lönemoral. Han pekar inte på fattigdomen, svälten, smutsen, den fysiska skröpligheten hos de sämst ställda med orden: Se din nästa lider! Hjälp henne! Ett undantag är berättelsen om den barmhärtige samariten. Däremot lockar han flera gånger med himmelsk belöning. Ge din gåva så att ingen ser den, säger han, så skall Gud, som ser det ingen annan ser, ge dig din lön! Och han frågar: Om du tycker om dem som tycker om dig, vilken lön kan du då få för den saken? Du skall älska dem som hatar dig — det är en prestation värd belöning!

Gång på gång hänvisar Jesus till belöning av Gud. Det är en egocentre-

rad lönemoral som han för fram. Den troende lever hela tiden inför Guds ansikte. Gud är hans personliga granskare, som antecknar hans moraliska meriter.

Den form som Jesu etiska budskap fått genom de ständiga hänvisningarna till lön och straff får ses som något präglat av den tid och kultur där han levde.

Men Jesu uppmaning att man skall vända andra kinden till, är inte den storslagen?

Om någon slår dig på ena kinden, så skall du vända den andra åt honom med orden: slå mig här också! Och om någon vill beröva dig livklädnaden, så låt honom få manteln också! (Om någon försöker stjäla din kavaj, så låt honom även få skjortan!) Om någon tvingar dig att gå en mil i hans tjänst, så gå två för honom!

Är detta beundransvärd kärlek? Ja, i princip! Där finns kärlekens idé formulerad i något av sin yttersta konsekvens. En annan sak är att den totala kärleken i det praktiska livet nästan alltid modereras, och det med visst berättigande. Det är också rätt att stå emot det onda.

Det finns åtskilligt i Jesu lära som

hänger samman med hans egen tids föreställningar och inte bör utgöra norm för vår tids människor. Så till exempel säger han om äktenskapet att den som tar en fränskild kvinna till hustru, begår äktenskapsbrott. Den etiken har vårt samhälle underkänt som inhuman och verklighetsfrämmande.

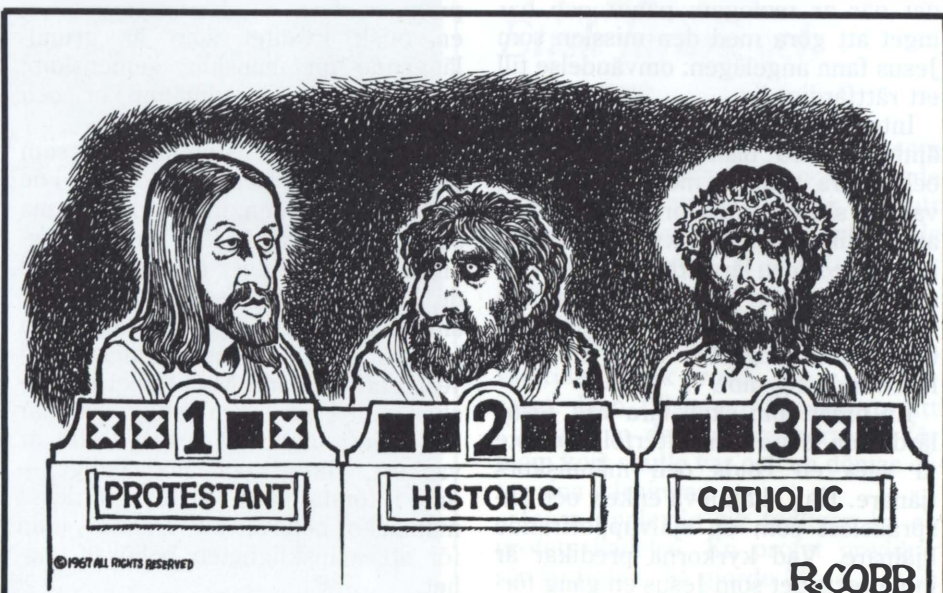
Men Jesus talar också till oss med etisk auktoritet över de 2.000 år som skiljer oss åt.

Han har den gyllene regeln: Allt vad ni vill att andra människor skall göra för er, det skall ni också göra för dem! Det är bra.

Du skall tycka om andra människor så som du tycker om dig själv! Det är också bra. Men det behövs ett tillägg så att även djuren omfattas av kärleken.

Berättelsen om den barmhärtige samariten är utmärkt.

Visst var Jesus en god människa i sin tid, och etiskt klarsynt utifrån sina förutsättningar. En bra karl, men inte fullkomlig. Gör honom till gud, och han blir liten — alltför liten för den rollen — men betrakta honom som människa, så blir han en betydande historisk gestalt.

För många år sedan gick i svensk TV en serie underhållningsprogram — efter en utländsk idé — där tre för en publik okända personer varje gång framträdde som en panel. En av dessa var en viss person, en konstnär, en industriledare, en präst o s v. Några ur publiken skulle gissa vem av de tre som var den personen. De fick ställa frågor till dem, och med ledning av svaren skulle de säga vem som var den sökta personen. Till sist reste sig denna upp.

Det finns en rolig teckning från Amerika, som anspelar på det här slaget av program. Tre Jesusges-

talter utgör panel. De är protestantismens Jesus, katolicismens Jesus och den historiske Jesus. Programledaren säger: — Vill den *verkliga* Jesus vara god och resa sig upp!

Man ser att den protestantiske Jesus har fått tre röster, den katolske en röst och den historiske Jesus ingen röst. Den förste har ett milt sken kring huvudet, den andre är den lidande frälsaren med törnekrona, och den siste ser ut som en gerillakämpe med rufsigt hår, dolsk blick och bestämd mun.

Det är alltså, kusligt nog, den senare som är den historiske, d v s verkliga, Jesus.

Kanske har Jesus betydelse för vår tid främst som en symbol för godheten. I vår föreställning manifesterar han Kristusiden, idén om den fullkomligt goda människan, som Gud älskar. Vi behöver kunna tro att denna godhet verkligen finns. För alla människor vi känt eller hört talas om har visat brister, även de största filantroper och människovänner. Vi vill se något bättre än den jordiska människan, någon gestalt som är just så som en människa bör vara. Denna gestalt är Kristus. Och vi låter Jesus från Nasaret bära Kristi klädnad. Vi gör honom till kung i andens och trons rike, om han nu har de rätta kvalifikationerna för denna utomordentliga roll eller inte. Vi låter honom spela rollen, Kristusrollen. Vi säger: han är Kristus, den fullkomlige.

SM

"I djupet av mitt hjärta vet jag att några av oss måste på nytt och från grunden ompröva vårt bekväma, självkoncentrerade liv. Tiden är alltför hemsk, Guds sorg alltför stor, människornas natt alltför mörk, korset alltför härligt för att vi skulle leva som vi förut gjort eller i något mindre än helig lydnad. Detta kan betyda, men behöver ej betyda, förändringar geografiskt sett eller i fråga om yrke, egendom och jordisk säkerhet. Men det betyder detta: några av oss kommer att bli nödgade att avlägga ett löfte om försakelse och om trohet mot den Evige i vårt inre lika totalt och lika bindande som de medeltida klosterlöften. Små grupper av människor som vikt sig åt och hör samman i gudsgemenskap måste — likt Franciscus tredje orden — ge ett oåterkalleligt löfte att leva i världen utan att vara av världen. Om så är Guds vilja, skall de åter tända trons falnande glöd i en sekulariserad värld. Kväkargrupperna var ämnade till sådana gemenskaper, men många av dem har svalnat och blivit övervämmade av detta jordiska. Inom dem skulle dock grupper kunna avskilja sig som vore sammanhållna av inre band och ett heligt löfte om ständig lydnad mot den inre rösten — i världen och dock ej av världen — redo att gå den andra hälften av vägen, följsamma, känsliga, osjälviska som en skugga. Sådana grupper av anspråkslösa profeter kunde omskapa Vännernas samfund och den kristna kyrkan och skaka omnejden på tio mils håll."

Thomas R. Kelly
i "Det inre ljuset".

Så talade Jesus

Ingen kan vara min lärjunge om han inte avstår från allt han äger (Luk. 14:33).

Ingen kan vara min lärjunge om han inte hatar sitt eget liv (Luk. 14:26).

Den som älskar sitt liv förlorar det, men den som här i världen hatar sitt liv, han skall rädda det till evigt liv (Joh. 12:25).

Jesus säger alltså att den som vill följa honom måste försaka allt.

Samla inte skatter på jorden! (Matt. 6:19.)

Sälj allt du har och ge åt de fattiga! (Mark. 10:21.)

Ta inte med er något på vägen! (Luk. 9:3.)

Ve er som är rika! (Luk. 6:24.)

För att kunna vara Jesu lärjunge och få nyckeln till himmelriket måste man ge bort allt man äger och bli tomt utblottad.

Den som inte tar sitt kors på sig och följer efter mig kan inte vara min lärjunge (Luk. 14:27).

Om er rättfärdighet inte är större än de skriftlärds och fariséernas, så kommer ni inte in i himmelriket (Matt. 5:20).

Dessa hårda bud är uttryck för den kärlek som Jesus predikar om. Det är en kärlek med avsevärt högre karaktär än den som är mildtungade prästers älsklingstema. Det är en obönhörligt krävande kärlek, där det inte finns någon plats för hänsyn till den egna bekvämligheten. Jesu besked är klart och otvetydigt: I kärleken blir du själv till intet i världen — men du blir till allt i himmelriket.

För denna kärlek ryggas de flesta tillbaka. Skakade lämnar de Jesus och uppsöker istället Paulus, en man som aldrig träffade Jesus. Medan Jesus kräver gärningar och åter gärningar, så försäkrar Paulus att allt som behövs är "tro". Genom "tro" blir människan rättfärdig, skriver han. Det känns ju lättande för envar som inte vill överge sitt komfortabla liv för ett liv i verklig, självutgivande kärlek. Kyrkan har tagit till sig Paulus evangelium, men avvisat Jesu evangelium.

Som Per Glanell skrev i Sökaren nr 2, 1973:

"Jesu lära är genomglödgd av högsta etiska strävan. Det är hunger och törst efter rättfärdighet (Matt. 5:6). Det är kamp för att nå fullkom-

ning (Matt. 5:48) kamp för att komma in i himmelriket (Luk. 13:24) bön utan återvändo (Luk. 18:1) outtröttligt ropande dag och natt (Luk 18:7) och ett allt förlåtande sinne (Matt. 18:22). Det är ständaktighet intill änden under lidande och förföljelser, ty Jesus har inte kommit för att sända frid, utan svärd och söndring (Matt. 10:35) 'Vaken därför och bedjen oavslutligen, att I mån kunna undfly allt som skall komma och kunna bestå inför Människosonen' (Luk. 21:36). 'Om ditt öga förleder dig, så riv ut det! Om din hand är dig till förförelse, så hugg av den!' Så allvarlig är situationen för människan, att stympning kan förordas för att undkomma Gehenna, där masken icke dör och elden icke utsläcks (Mark. 9:43)."

Vår tids ljumma tro blir helt underkänd av Jesus. Han säger hotsefullt att många som med läpparna bekant sig till honom, på domens dag skall bli avvisade som ogärningsmän (Matt. 7:23).

Kyrkans lära att Jesu offerdöd på korset innebär att Gud har förlåtit oss våra synder, finner inget stöd i Jesu ord enligt de tre första (och äldsta) evangelierna i Bibeln. Enligt Jesus är det *våra egna* gärningar som avgör om vi på domens dag får förlåtelse och tillträde till himmelriket.

När Människosonen kommer i sin Faders härlighet, då skall han löna var och en efter hans gärningar (Matt. 16:27).

Få människor idag är beredda att följa Jesus i spåren. Detta är fullt begripligt. Men varför kallar sig de kristna Jesu lärjungar? Hur kan de tro att Jesus, som de benämner "Guds son" eller "Gud på jorden" och som de tror fortfarande lever, tycker om deras bekväma liv utan större försakelse för himmelrikets skull?

Jesus har anvisat en revolutionär kraft, total kärlek, som skulle kunna förändra världen. Men den lågan är alltför brännande het för oss. Vi ställer den åt sidan, betraktar den med vördnad och tror att vi låter den lysa upp vårt liv, medan vi i själva verket ställer undan den i något hörn av vårt bekväma hem, mest som en pryd-

SM

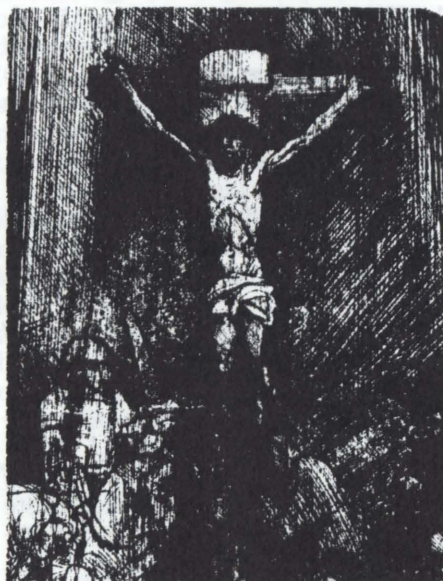
Vem var Jesus?

John Hick är professor i systematisk teologi vid Claremont School of Theology i USA och liberal kristen teolog. I ett nummer av den amerikanska frätänkartidskriften Free Inquiry skriver han om sin syn på Jesus.

Levde under första århundradet av vår tideräkning en person med namnet Jesus eller Joshua ben Josef, vilken grundade kristendomen? frågar Hick. Hans svar är att en person Jesus med stor säkerhet har funnits men att denne aldrig avsåg att grunda den kristna religionen, eftersom han trodde att den innevarande tidsåldern och dess samhällsordning gick mot sitt snara slut. Jesus kan omöjligen ha tänkt sig att grunda en religion som skulle existera ännu två tusen år senare, anser professor Hick.

Endast en liten minoritet av Jesu liv-forskarna menar att en sådan person Jesus som Bibeln berättar om aldrig har levat — den idén har lågt anseende bland historiker, upplyser Hick och slår fast att Jesus måste uppfattas som en historisk gestalt. Men naturligtvis ser vi honom inte idag precis som han var, utan genom de tjocka lagren kristen tro av första, andra och tredje generationen, påpekar han. Vad vi har i Nya Testamentet är säkert inget rakt och pålitligt rapportering, utan hågkomster i tron med alla de störningar av den sanna bilden av Jesus som därvid kan ha uppkommit. Men inte desto mindre har det varit möjligt att ungefärligen datera de flesta dokumenten rörande Jesu liv, placera dem i en sannolik kronologisk ordningsföljd och se hur traditionen om Jesus har växt fram — en tradition som tycks peka tillbaka på en verklig historisk gestalt.

Vad vi kan säga om Jesus är att han levde under första tredjedelen av första århundradet av vår tideräkning och att han var jude. Han var uppenbarligen en karismatisk predikant och helbrägdagörare. Att döma av de berättelser om hans liv som finns, måste han ha haft en utomordentligt stark och tvingande känsla av Guds existens och närvaro, och han väntade sig Guds rikes snara inbrott på jorden, då det gamla samhället med dess ordning skulle sopas undan. I de ord som

tillskrivs Jesus, betonas mycket starkt självutgivande kärlek, agape. Dessutom synes det klart att några av hans lärjungar hade visioner av honom efter hans död. När hans efterföljare i entusiasm över det förvandlade liv som deras tro gett dem försökte förklara Jesu liv för andra, använde de sig av bilder som var vanliga i deras kultur. Där fanns exempelvis i Daniels profetier talet om Människosonen, vilken skulle komma åter i stor härlighet, och där fanns föreställningar om Messias. Men det verkar inte sannolikt att Jesus använde dessa titlar, eller några andra, om sig själv. Det var i stället andra människor som gav honom dessa namn.

Det förefaller ganska klart, anser Hick, att Jesus aldrig talade om sig själv som Gud inkarnerad. Han framställde inte sig själv som den andra personen i en gudomlig treenighet, nedkommen till jorden för att leva ett mänskligt liv. Om han under sin livstid betecknades som Guds son, vilket är fullt möjligt, så var det i en metaforisk mening som var välkänd i den antika världen. I den meningen kallades kungar, kejsare, faraoner, visa män och karismatiska religiösa ledare Guds söner med innebörden att de stod nära Gud, verkade i Guds anda och var Guds tjänare och instrument. De hebreiska kungarna under antiken

betecknades regelbundet som söner av Gud i denna metaforiska mening.

Det bibliska språkbruket att kalla en stor man Guds son är helt oskyldigt, menar Hick, och är lätt att förstå, om man har kännedom om Främre orienten under antiken. Vi använder idag en liknande metafor, när vi säger att vi människor alla är vår himmelske Faders söner och döttrar. Men detta poetiska tal förvandlades senare till påstående prosa, varvid den metaforiske Guds son — med litet s — blev den metafysiske Guds Son — med stort S — vilket kom att utgöra en grundsten i ortodox kristen tro. Sedan förklarade kristna tänkare Jesu karaktär så att han hade två kompletta naturer, en mänsklig och en gudomlig, och att han i sin gudomliga natur var av samma substans som Gud Fadern, medan han i sin mänskliga natur var av samma substans som mänskligheten.

Professor Hick menar liksom många andra liberala teologer idag att en kristen inte måste acceptera dessa teologiska teorier som härstammar från 200- och 300-talet. Han menar att vi i stället kan grunda vår kristna tro på Jesu undervisning om Guds verklighet och kärlek och på Jesu kärlekslära. Detta utgör en ram för våra liv, oavsett hur mycket eller litet vi vet om Jesus.

Kristendomen har, skriver Hick, liksom andra religioner utvecklat en mytologi. Höjdpunkten i kristendomens mytologi är det vackra firandet av jul och påsk. Hick menar att mytiska föreställningar inte behöver vara något dåligt. De kan i stället ha ett positivt värde. Myter är inte bokstavligen sanna, men de kan ändå vara mytologiskt sanna, d v s de kan på ett positivt sätt påverka dem som tar del av dem. Den kristna mytologin kan ha en sådan betydelse, liksom judendomens, Islams, hinduismens och buddhismens etc. mytologi. För oss i västerlandet passar kanske den kristna mytologin bäst, eftersom vi är uppfödda med den.

Källa: Artikel A Liberal Christian View av John Hick i tidskriften Free Inquiry, hösten 1985.

Tyckte Jesus om djur?

Jesus, som av de troende uppfattas som kärleken inkarnerad, talar enligt Bibeln aldrig om kärlek till djur. Buddha däremot observerade våra medvarelser djuren och inneslöt dem i sin kärlek.

En gång låter Jesus några onda andar, som han drivit ut ur en människa, fara in i svin, vilka störtar utför en brant och drunknar i en sjö. (Luk. 9:26-39) Det visar inte någon känsla för djuren.

Men i "Evangeliet om det fullkomliga livet" talar Jesus mycket om förhållandet till djuren, t ex följande.

"Och det begav sig, att Mästaren gick ut ur staden och med sina lärjungar vandrade över höjderna. Och då kommo de till ett berg, vars vägar voro mycket branta, och där mötte de en man med ett lastdjur.

Men hästen hade störtat till marken, ty lasten var för tung, och mannen slog djuret, så att blodet rann utmed dess flanker. Och Jesus gick fram till honom och sade: 'Du fasornas son, varför slår du ditt djur? Ser du då inte, att det är alldeles för svagt att bära denna last,

och vet du då inte, att det lider?'

Men mannen svarade och sade: 'Vad angår det dig? Jag kan slå mitt djur så mycket mig lyster, ty det tillhör mig, och jag köpte det för en stor penningssumma. Fråga bara dessa där, de känna mig och veta härom.'

Och en av lärjungarna svarade och sade: 'Ja, Mästare, det är så, som han säger, vi voro med, då han köpte hästen.' Och Mästaren svarade: 'Sen I då icke hur den blöder och hören I icke, hur den stönar och jämrar sig?' Men de svarade: 'Nej, Mästare, vi höra icke, att den stönar och jämrar sig.'

Och Jesus blev bedrövad och sade: 'Ve eder, I hårdhjärtade, I, som icke hören, hur den bönfaller om medlidande och anropar sin himmelske Skappare, och trefalt ve den, som den i sitt kval anklagar.'

Och han gick fram och rörde vid hästen, och djuret reste sig, och dess sår voro läkta. Men till mannen sade han: 'Gå nu vidare men slå den icke mera, om du själv vill röna medlidande.'

"Jesus sade även: 'Jag har kommit för att avskaffa offren och blodsfes-

terna, och om I icke upphören att offra och att förtära djurens kött och blod, så skall Guds vrede icke upphöra att utgjutas över eder, liksom den kom över edra förfäder i öknen, vilka hängåvo sig åt frossande i köttträtter, och vilka uppfylldes av förruttnelse och förtärdes av farsoter.'

Det vegetariska evangeliet, som är en förfälskning, är i ett väsentligt avseende bättre än det äkta budskapet.

Säkert bör kärleken, som buddhismen lär, omsluta alla varelser, små och stora, fjärran och nära, på jorden, i vattnet och i luften, ädla såväl som lågsinnade, goda såväl som onda, eftersom vi alla är medvandrar på jorden och underkastade samma lidandets lag.

Inom hinduismen är ahimsa, att inte döda, inte skada ett viktigt begrepp. Den som följer ahimsas väg, är vänlig mot alla varelser och vill inte skada något levande väsen, varken i ord eller handling, utan älskar alla och önskar alla välgång.

Vad är det som gör att vissa människor kan minnas tidigare inkarnationer? Är det rena slumpen? Eller en specifik egenskap hos vissa personer? Har det med kroppsliga arvs-

egenskaper att göra? Eller är det händelser i miljön som inverkar? Är det en sjuklig avvikelse? Eller förebud om en utveckling som skall ge alla människor denna förmåga?

VÄGEN BORTOM LÖVESTAD

Dénis Lindbohm, känd för sina böcker om reinkarnation, har funderat över dessa frågor under mer än ett halvsekel. Nu finns boken VÄGEN BORTOM LÖVESTAD, i vilken han analyserar problemet och lägger fram sina rön. Han skildrar sin egen tidiga barndom på ett ytterst öppenhjärtligt vis och använder psykologiskt vetande för att granska alla de faktorer som ledde till att

han själv kom att minnas gångna liv. Enligt flera läsares åsikt är detta författarens hittills bästa bok i ämnet reinkarnation. Den är samtidigt en gripande berättelse om en mycket ensam liten sårings vardag, med alla vardagens glädjeämnen och sorger, allt i skenet av det starka minnet från en tid då han hade varit en annan person; en liten flicka, vars liv här presenteras utförligt.

Boken kostar över kr 80:- i bokhandeln. Vid köp direkt från författaren är priset endast kr 47:-, inräknat moms, vadderat kuvert och porto. Sätt in beloppet på postgiro nr 63 46 41 - 5, mottagaren Dénis Lindbohm, och skriv bara LÖVESTAD på blanket-tens talong. Leveranstid cirka en vecka. Skriv eget namn och adress tydligt!

Dénis Lindbohm, Fosievägen 29 A VI, 214 31 MALMÖ, tel 040 - 824 53

Hinayana, Mahayana, Vajrayana

Ett föredrag av Hans Eminens Tai Situ Rinpoche

Vi skall idag diskutera olika aspekter av buddhismen i västerlandet. Det är ett mycket bra ämne, tycker jag. Det känns meningsfullt för mig.

Buddhismen grundades utan tvivel av Buddha. För 2.500 år sedan undervisade han om det som nu kallas buddhism. Men han var inte bara en person som undervisade om ett trosystem, en kultur, en filosofi. För oss är han en människa som utvecklade den fulländade helheten.

Buddha var som en av oss. Han utvecklades gradvis. Efter många liv blev han en Buddha, en Upplyst. Vi kan kanske förstå det genom att se på oss själva och på andra människor omkring oss. De befinner sig på olika utvecklingsnivåer. Några kan inte ens skriva och läsa. Andra kan skriva och läsa. Det är en förbättring. En del kan inte uttrycka sig, de kan inte göra sig riktigt förstådda. Och i stället för att dra kloka slutsatser råkar de i svårigheter. Andra människor hamnar inte i sådana svårigheter. De kan meddela sig med varandra, och de kan förstå varandra. Det är en förbättring. En del människor kan inte sköta sig själva. De äter fel och gör fel, så att de blir sjuka och får det besvärligt. De lever inte ett sunt och lyckligt liv. Andra människor, som vet hur de skall sköta sig själva, förblir friska, och de är lyckliga. Det är en förbättring.

Sådana här förbättringar kan man tala om hur länge som helst, man kan göra ett oändligt antal sådana jämförelser. Men den yppersta förbättring som en mänsklig varelse kan uppnå, det är den sanna visdomens tillstånd, fullständig vaken medvetenhet. Det är vad prins Siddharta uppnådde för över 2.500 år sedan. Så blev han Buddha.

När han nått förverkligandet, behöll han det inte för sig själv eller förlorade sig i det. Han delade med sig av det, först till några som hade tilltro till honom, förstod honom och uppskattade hans budskap. Detta är vad en lärjunge är, och de blev hans lär-

jungar. Senare delade han med sig av sin insikt till många människor. Och på det viset uppstod flera aspekter av buddhismen. Vi kan inte hitta två människor som är helt lika. Det finns likheter, men inte precis samma medvetenhet eller förståelse hos alla. Därför undervisade Buddha enskilda människor och små grupper allt efter deras behov. Skälet till att Buddha undervisade var att han ville hjälpa människor genom att ge dem insikt, inte bara en lära. På grund av att människor är olika utvecklade fanns olikheter i undervisningen. 84.000 olika slags människor fick undervisning av Buddha.

Dessa 84.000 undervisningsmetoder kristalliserades senare ut till tre huvudmetoder. Vi kallar dem för de tre yana: Hinayana (Den lilla vägen), Mahayana (Den stora vägen) och Vajrayana (Diamantvägen) — de benämningar alla använder.

Hinayana är grunden. För att kunna göra någonting måste vi vara samlade. Om vårt sinne inte är samlat, kan vi inte tänka riktigt. Om vi inte kan tänka riktigt, kan vi inte förstå rätt. Förstår vi inte rätt, gör vi misstag. Detta är lätt att inse. Missförstånd och felbedömningar är inte bra. "Inte bra" betyder här ohälsosamt, skadligt. Det är vad jag menar med "inte bra". När vårt sinne är samlat, kan vi förstå klart, vi gör färre misstag, och då blir allting bättre — bättre i betydelsen meningsfullt, till nytta och stor hjälp.

Detta är grunden. Denna metod, Hinayana, innebär både fysisk och mental disciplin. Disciplin betyder att vi måste samla ihop vår energi. Vi måste föra oss själva till balans, koncentrera oss på få saker och vara säkra på att vi gör dem på rätt sätt. Detta är de meditationsmetoder som omfattas av Theravada (Hinayana). Fysiska metoder, såsom att avlägga löften och ta ordinationer, är till för att lärjungen skall disciplinera sig själv, göra sig mer effektiv och bli mer välgörande för andra.

Vi torde inte leva i mer än hundra år. Och även om vi levde längre, tror jag inte vi skulle tycka om det särskilt mycket. I alla händelser är cirka hundra år maximum. Fram till femton år är vi barn. Och därifrån till ungefär trettio år är vi mitt emellan. Vid trettio börjar vi bli litet praktiska. Bra för oss! Därefter lär vi oss mer. Och när vi är omkring femtio eller sextio, är vi ganska stadgade, vi är helt rotade. Vi kan naturligtvis fortfarande förbättra oss, men det finns inte längre så mycket nyfikenhet. Vi har varit med om en hel del. Vi vet mycket vid den tiden i vårt liv. Och när vi är omkring åttio år, då är de flesta av oss litet trötta. Så jag menar, hur mycket tid har vi att bara slösa bort... Tiden går — sekunder, timmar, dagar. Den stannar aldrig. Man kan inte hejda tiden, den går alltid framåt. Så disciplin är mycket viktig, så att man kan göra det bästa möjliga av den tid man har. Detta är grunden i Theravadas undervisning.

När det gäller Mahayana, ställs vi inför frågan *varför* vi måste vara disciplinerade, *varför* vi måste använda tiden på bästa sätt. Det måste finnas ett skäl. Detta är Mahayana, själva motiveringen, insidan. Varje levande varelse har nämligen Buddhanatur. Vi är lika goda som Buddha, absolut sett. Men relativt sett är vi inte alls som Buddha. Ibland vet vi inte ens vad som är bra för oss. Vi kan inte ta emot goda råd från omtänksamma människor, råd som är helt riktiga. Vi går hellre på med vårt ego och gör allt som faller oss in. Senare finner vi att detta inte fungerar, och då ångrar vi oss. Det är litet sent. Men inte alltför sent. Vi har alltid möjligheterna kvar. Men slöseri med tid är slöseri med tid.

Denna Buddha-möjlighet vi har, absolut sett, är som ett frö. Om vi bara låter det ligga, förtorkar det och ger ingen frukt. Så vi måste aktivera det. För att aktivera denna möjlighet måste vi på något sätt väcka detta frös natur. Dess natur är medkänsla

och kärlek. Denna kärlek och medkänsla är det utmärkande draget hos Buddhanaturen. Vi måste väcka och utveckla Buddhanaturen stegvis till sin fulländning. Vi blir då vad den är, förkroppsligar då kärlek och medkänsla. Denna process aktiveras genom våra motiv — motivet för vår utövning av Dharma, motiven i vårt dagliga liv, varför vi gör det vi gör. Det goda motivet måste finnas så att vi handlar som vi gör därför att det är bra för oss, vilket också gör det möjligt för oss att vara nyttiga för andra. Allt som är gott och meningsfullt för oss skall vi göra. Och vi skall göra det med omtanke för att dela frukten av det med andra.

Detta är Mahayanas grund.

Detaljerna är många. Mahayana Sutra är ett mycket stort ämne och har många sidovägar. Men det jag nu nämnt är grunden. Gör det som är meningsfullt och välgörande för dig själv och andra! Undvik allt som är meningslöst och skadligt för dig själv och andra! Sluta med det! Detta är Mahayanas grund.

Theravada är mer en yttre disciplin. Mahayana är mer en inre disciplin.

När det gäller Vajrayana, kommer man till hjärtat, till själva kärnan. Varför existerar något sådant som en Buddha? Varför finns det levande varelser? Varför finns goda och dåliga människor? Även inom oss själva känner vi oss ibland mycket goda och ibland förfärliga. Ibland är vi visa, ibland har vi neuroser. Varför måste det vara så? Vad är orsaken? Det är detta som Vajrayana frågar och hjälper oss att utreda.

Vi är som mynt med två sidor. Vår dåliga sida har samband med den goda. Och vår goda sida har samband med den dåliga. Där finns förbindelser. När vi arbetar med våra dåliga och goda sidor, måste den goda sidan arbeta så att den förbättrar den dåliga. Och vår dåliga sida måste bli så att den kompletterar och förstärker den goda. Så ligger det till enligt Vajrayanas grundsats. Hela Buddhas undervisning är inget annat än ett sätt att förbättra enskilda levande varelser. Den är ett sätt att utveckla människor, en väg att hjälpa människor att förbättra sig själva — inte genom att ta någonting utifrån och lägga till det som redan finns, för det kan man inte, utan genom att helt enkelt arbeta med det som finns.

Vi har något som är bättre än allting annat — Buddhanaturen, den godhet som är vår innersta grund. Den har vi alla. Och denna tillgång och möjlighet måste vi använda.

Detta är i korthet de tre olika aspekterna av buddhismen.

Översättning Freya Drott m fl.

Hans Eminens Tai Situ Rinpoche

Hans Eminens Tai Situ Rinpoche, som föddes i Tibet 1954, är den tolfte inkarnationen i Situ Rinpoche-linjen. Den elfte Situ Rinpoche var Hans Helighet den XVI Karmapas andlige lärare. När kineserna invaderade Tibet 1959, flydde Situ Rinpoche endast fem år gammal tillsammans med Karmapa till Indien. Situ Rinpoche är en av de fyra tulkuer som har huvudansvaret för Kagyupa-traditionen mellan Karmapas inkarnationer och tills denne blir tillräckligt gammal för att åter inta huvudsätet. De fyra tulkuerna har alla fått personlig vägledning av Karmapa.

Sedan 1975 bor Situ Rinpoche i Bir, Indien, där han har grundat ett center för undervisning och meditationsövningar inom ramen för ett samhälle i tibetansk-buddhistisk tradition. Situ Rinpoche har rest världen runt och besökt de olika Kagyupa-centren. Under midsommaren 1986 besökte han Karma Shedrup Dargye Ling i Stockholm.

Situ Rinpoche är en modern rinpoche som genom sin insikt och klara engelska gav oss bland annat vidstående undervisning, här översatt efter en bandupptagning.

På Karma Dechen Ösel Ling 18 december 1984. Från vänster Freya, Lama Chöpel, Amanuel, Eva, Vördade Lama Ngawang, Lama Lodru, Irma och Knud. Lama Chöpel och lilla Linn deltar ej i retreaten. Foto Hans Fredriksson.

Freya Drott:

Tre år, tre månader och tre dagar

"Varför beslöt du dej för att delta i treårsretreaten?" frågade någon mej den 18 december 1984, då retreaten startade.

Vi som skulle delta, sponsorer och andra intresserade hade samlats på retreatcentret Karma Dechen Ösel Ling, Den strålande glädjens trädgård. Nyklippta och klädda i vinröda dräkter stod vi på gården medan snön sakta föll. Ovanför oss vajade böneflaggor, och runt gården lyste det färgglada planket. En tyst glädje spred sej inom oss och värmdes i vinterkylan.

Så kom avskedets stund. Besökarna kastade en sista blick på den fridfulla gården med deltagarna. Vördade Lama Ngawang, som skulle leda retreaten, avslutade sina ceremoniella förberedelser. Så stängdes porten. Snön yrde, besökarna skingrades och började resan hemåt. Medan retreatdeltagarna påbörjade sin tre år,

tre månader och tre dagar långa resa genom sinnets olika tillstånd.

Ja, varför beslöt jag mej för att arbeta med mitt eget sinne på heltid i en tibetansk-buddhistisk retreat?

Tio år tidigare var jag en passionerad filmare som såg världen genom filmkameran. Jag berättade om andra människors vilshenhet och lidande. Det var inte så provocerande att titta på andra människor som det är att betrakta sitt eget sinne . . .

Filmskapandet kan lära oss något om hur vi fungerar. Vid filmning formas ljusbilder på den oexponerade celluloiden, vilka man sen klipper ihop. När vi tänker, säger eller gör något, formas inre "bilder" och känslor färgade av tidigare intryck. Man kan se på sitt liv som en oändligt lång film, vilken jag regisserat och klippt ihop med nya avsnitt allteftersom de dykt upp. Detta filmande pågår dag efter dag, år efter år, liv efter liv . . .

Men det förstod jag inte den gången. Jag blev bara mer förvirrad av "filmvärlden" och av alla idéer som dök upp. Jag sökte istället upp andlig vägledning. Inspirerad av den tibetanske yogin Milarepa väcktes mitt intresse för att meditera och bli förverkligad som han.

I sin ungdom lärde sej Milarepa svart magi och utförde många illdåd. När han insåg vilken förödelse han skapat, ångrade han sej djupt. Han uppsökte då Vajramästaren Marpa, som efter svåra prov gav honom Buddhas undervisning. Det hjälpte Milarepa att förvandla dåliga handlingar till förtjänster, vilka till och med förde honom till Upplysningen. Under tolv år mediterade han i ensamhet på ensliga platser i Tibet. Iklädd endast ett bomullsplagg (Milarepa = Mila, den Bomullsklädde) levde han i fuktiga grottor. Hans föda bestod av enkel mat som han tiggat

ihop eller fått av dem som stödde honom. Under en period när han var helt utan mat, levde han på brännässlor som växte utanför hans grotta. Dem kokade han och kryddade med nässelskott . . .

Då han mediterade ihärdigt större delen av dygnet, växte hans insikt om sinnet allt eftersom åren gick. De instruktioner han hade fått av sin lärare Marpa var essensen av Buddhas lära. Milarepa nådde full Upplysning och gav vidare sin insikt till en mängd elever, vilka fortsatte att ge den vidare ända fram till denna dag.

Jag flyttade in i Skandinavisk Yoga och Meditationsskola. Där fick jag undervisning i yoga och meditation och genomgick yogalärarytbildningen under Swami Janakanadas intensiva ledning. Hans lärare Swami Satyananda tillhör en gammal yogitradition i Indien.

Efter några års erhållen undervisning bildade jag TORA-institutet tillsammans med Knud Omö och hade yoga- och meditationskurser i Göteborg samt internatkurser en bit utanför staden.

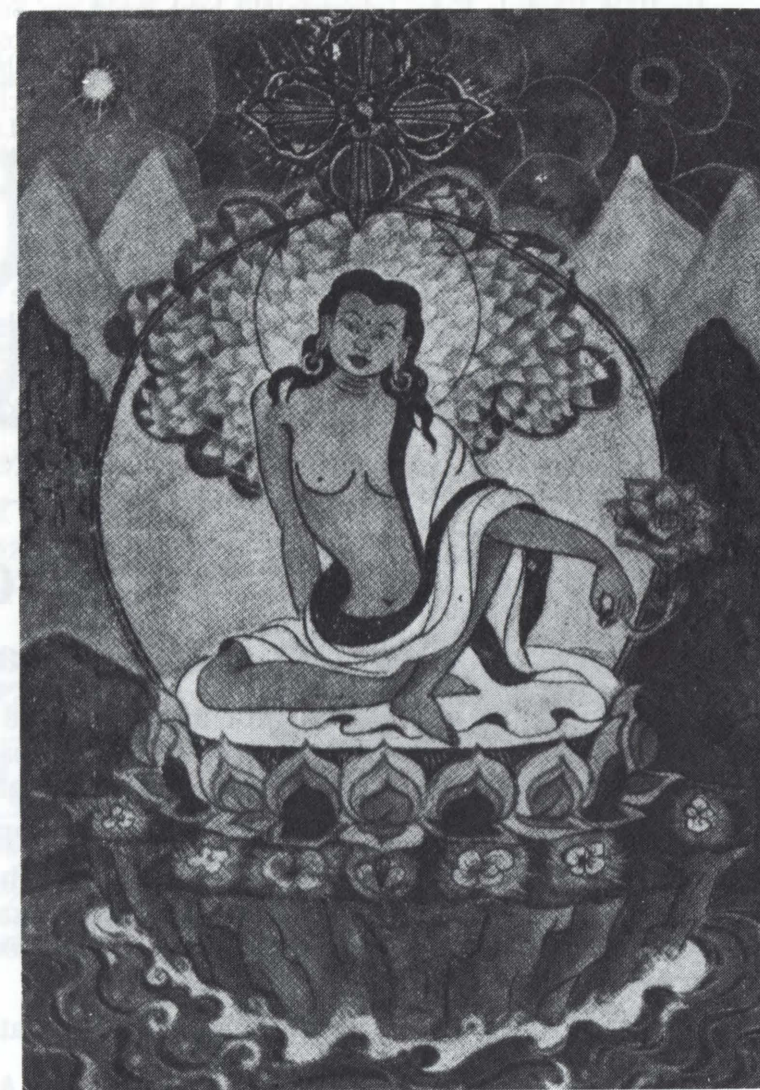
Efter en tid kände jag emellertid att det fanns något som jag inte hade lärt mej, och önskade gå vidare. En blind kan ju inte leda en annan blind. Men var fanns den lärare som kunde få mej att förstå min Sanna Natur?

Vid den här tiden kom Lama Thubten Yeshe från klostret Kopan i Nepal till Sverige och undervisade i tibetansk buddhism. På sitt generösa sätt lärde han oss att den dyrbara människokroppen inte får förspillas, att vi när som helst kan dö och därför bör meditera helhjärtat nu. Vi fick lära oss att allt det vi gör, säger och tänker skapar resultat och att vår jakt efter denna världens nöjen aldrig kan ge någon varaktig lycka. Bestående lycka finns endast när sinnet vilar helt i sej självt.

Här fanns plötsligt en kärleksfull tibetansk lama som under några dagar visade oss vår Sanna Natur!

Att allt är förgängligt, som Lama Yeshe lärde oss, fick vi erfara ett halvår senare. Då dog han av det hjärtfel han haft de sista tio åren, och efterlämnade hängivna elever världen över.

Det är lätt att längta till de stora lamorna i Indien och USA, men betydligt svårare att upptäcka den stora läraren i den egna hemstaden och praktisera det han, eller hon, undervisar i. I Stockholm lever sedan tio år Vördade Lama Ngawang (Laman med det Kraftfulla Talet) på buddhistcentret Karma Shedrup Dargye Ling. I unga år tog Vörd. Lama Ngawang munkordination i Tibet. Under många år vandrade han i landet och praktisera Dharma på ensliga plat-

Milarepa som han brukar framställas på tankor, bilder och vykort, mycket populära bland tibetaner och västerlänningar intresserade av tibetansk buddhism.

Då jag mediterat på kärlek och medkänsla har jag glömt skillnaden mellan mej själv och andra.

Då jag mediterat på detta livet och livet bortom har jag glömt rädslan för födelse och död.

Den store yogin mediterar i klipphålan och välgörarna ger honom mat. Deras samverkan leder dem tillsammans mot Upplysningen. Denna samverkans kärna är att dela förtjänst.

I denna Illusionens Kropp har jag funnit stor sällhet. Nu finns intet lidande i mitt sinne.

Jag har funnit det Transcendenta i denna världen. Nu har självbedrägeriet intet grepp om mitt sinne.

I mitt eget Sanna Själv har jag funnit Buddha. Nu finns Samsara inte längre i mitt sinne.

Från "The Hundred Thousand Songs of Milarepa".

ser, levde yogins enkla liv. Han gjorde även långa retreatar, och i Sonada, Indien, genomgick han treårsretreaten under Högst Vördade Kalu Rinpoches ledning. 1976 blev Vörd. Lama Ngawang sänd till Sverige av sin lärare och har på förfrågan från det svenska buddhistcentret, KSDL, stannat och undervisar alla intresserade i Dharma, Buddhas lära.

1980-1983 ledde Vörd. Lama Ngawang sex elever genom den första treårsretreaten i Sverige på retreatcentret Karma Dechen Ösel Ling utanför Arboga. Att göra retreat under tre år var vanligt i det buddhistiska Tibet och anses vara grunden för att bli en kompetent lama. Under treårsretreaten tränar man större delen av dygnet och har bara ett par timmar sömn sittande. Genom denna retreat lär man verkligen känna sitt eget sinne och kan därför förstå andra på ett djupare sätt. Därigenom får man större förmåga att hjälpa andra. Huvudmotivet för dessa studier bör vara en innerlig önskan att kunna vara till gagn för andra och hjälpa dem fram på vägen till Upplysningen.

Retreatcentret utanför Arboga består av några hus och en trädgård med ett skyddande plank omkring. Ingen mer än Vörd. Lama Ngawang och medhjälpare får komma in. Avsikten med detta är att ge deltagarna största möjliga hjälp att studera ostört. Under treårsretreaten lär Vörd. Lama Ngawang sina elever de mest avancerade metoderna inom buddhismen. Det är samma meditationer som Milarepa utövade i sina klipphålor.

Vörd. Lama Ngawang tillhör Kagyudpa-grenen, den (från Lärare till elev) Viskande Skolan inom den tantriska buddhismens Vajrayana. Både Hans Helighet den XVI Karmapa och en av dennes främsta elever, H.V. Kalu Rinpoche, har varit hans lärare. (H.H. Karmapa har förmågan att förutsäga sin återfödelse och efterlämnar ett brev med alla detaljer om tid, plats och föräldrarnas namn, vilket öppnas ett par år efter hans död. Brevet som man sedan finner, får genomgå speciella tester för att bevisa att han är Karmapa.) Den förste Karmapas lärare var Gampopa, en elev till Milarepa som levde i Tibet år 1038-1122. Alltså, från Shakyamuni Buddha, som levde för 2.500 år sedan, har läran om Sinnets Natur gått från lärare till elev via Milarepa, ända fram till våra dagar och till Sverige genom bland andra Vörd. Lama Ngawang.

När den nya treårsretreaten skulle starta 1984, gav Vörd. Lama Ngawang klartecken till mej och även till Knud Omö att delta. Tack vare min Lärares tålmod och medkänsla har jag nu tillfälle att öva detsamma som Milarepa gjorde, i mitt eget hemland.

När nu halva retreaten har gått, framstår klarsyntheten i Milarepas många sånger allt tydligare. Förhoppningsvis blir hans insikt om Sinnets Natur en del av oss alla i retreaten, och för alla andra levande varelser.

Retreatcentret Karma Dechen
Ösel Ling
juli 1986
Freya Drott

Ett treårsretreat är ett "team work" mellan dem som studerar inne i retreaten och dem som hjälper till utanför. Båda parterna har en lika ansvarsfull och viktig del i arbetet och får därigenom dela de karmiska för-

tjänster som uppstår. Vill du vara med i vår retreat utan att själv gå in i isolering och studera, är du välkommen att bidra stort eller litet till vårt uppehålle.

Vill du veta mer om treårsretreaten, så vänd dej till Jetsunma Rinchen eller Lama Chöpel på Karma Shedrup Dargye Ling, Hökavägen 2, 126 58 Hägersten. Tel: 08-88 69 50.

Treårsretreaten, c/o KSDL, postgiro 2 97 88-7.

Boken "Milarepas Liv" finns översatt till svenska och är utgiven av Natur och Kultur.

Kvigärde Kursgård

Kursledare, arrangörer!

Kvigärde är ett hus med anor. Nyrenoverat med bl a bastu, men med atmosfären väl bevarad. I varje rum kan man vedelda.

ENDAST EN KURS PER TILLFÄLLE

Huset ligger isolerat och ni kan vara helt i fred.

Självhushåll om så önskas.

Kvigärde ligger 6 mil söder om Stockholm, utanför Gnesta. Pendeltåget går dit.

För visning och information ring

SUNNA CRONSTEDT

08-33 27 64

Har Du levt tidigare?

Jag kan hjälpa Dej att

MINNAS TIDIGARE LIV

Mina kunder har haft stor glädje av detta då de fått

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för reaktioner som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen sina närmaste från annan tid

KONTAKTA

SUNNA CRONSTEDT

08-33 27 64

Sökarguiden

URANUS

En norsk forum för
Livskunskap

URANUS

ÅPENT FORUM FÖR LIVSKUNNSKAP
Mariesgt. 9A - 0368 OSLO 3
Postgiro 545 4376

Skriv efter deras program!

Alla möten äger rum i Oslo!
Vegeta Vertshus / Munkendamsv. 3B

Tisd. 11 nov

Tisd. 9 dec
kl. 20.00

Den Inne Kyrkan -

Jan Erik Røeddal

En Resa genom Frihetens Bilder
Åse Marie Nesse

Inne Medvetenhet

med Kungul Spector från
Kanada

Frifri

Stockholm 14-16 nov

RING
018/151541

Uppsala 17-18 nov

för information
2 ahmälan

Arrangör: Sri Chinmoy center

"A Course in Miracles"

14-16 nov. Stjärmsund 0225-80001
5-7 dec. Solsökehemmet Långshyttan
med Johan Wretman Sunnansjö 0240-41685

Göteborg

Kreativ
Visualisering i

på Göteborgs Hälsocenter
V. Frölunda, Näset

- Lär dig att skapa din egen verklighet
- Aut finns inom dig, här och nu.

08-303072 för information

Målaren i dig själv

28-30 nov
Stjärmsund
0225-80001

Kursledare:
Bernth Uhno
konstnär &
lärare på
Kristoffersskolan

Tala kvinna!

Öppen kurs den 22 nov
Anmälan & info 08/653345
Imperiet

(behövs det kurser för att lära kvinnor prata?)

Titta också efter nytt nr av Energivägen. Du kan också prenumerera. Sätt in 60,- på Energica Pg 351637-4

SÖKARGUIDEN. Box 45805. 10430 Stockholm

Håkan Blomqvist

På UFO-fronten

Offentliga dumheter och andra

Att vetenskap inte alltid är vad vetenskapsmän sysslar med fick den unge astronomen Jacques Vallee lära sig när han tjänstgjorde vid Parisobservatoriet 1961. Under arbete med satellitspårning hade man instrumentuellt kunnat dokumentera flera okända objekt. Men Vallees chef förstörde databanden med registreringarna med motivationen att hans överordnade skulle skratta åt honom om han började diskutera UFO. (1)

Jag har under några månader roat mig med att gå igenom 40 års pressklipp med uttalanden om UFO-frågan av myndighetspersoner, vetenskapsmän och journalister. Det är verkligen en sorglig läsning, en provkarta på okunnighet, naivitet och brist på sunt förnuft.

Låt oss börja med våra myndigheter: Försvarets Forskningsanstalt, FOA, är den officiella instans i Sverige som handhar undersökningen av UFO-fenomen. Från början, dvs 1946, var det Försvarsstabens uppdrag, men 1965 lämnades arbetet över till FOA. "Tefatsexperten" inom denna vår myndighet heter Sture Wickerts, som innehaft tjänsten sedan 1976. Han är den person som alltid dammas av och lyfts fram av massmedia för att kommentera diverse UFO-rapporter.

Men det är viktigt att ha klart för sig att någon UFO-forskning i egentlig mening inte bedrivs av FOA, åtminstone inte offentligt känd. Wickerts ägnar några timmar varje vecka åt att gå igenom de rapporter som kommit in. Om sin tjänst säger han i en intervju i Sydsvenska Dagbladet: — Det var ingen annan som ville ha jobbet. Jag var inte hemma när det bestämdes att jag skulle ha det — annars hade jag nog tackat nej. (2)

Några anslag till UFO-forskning har inte FOA, utan de undersökningar som görs sköts utanför det ordinarie arbetet. Sture Wickerts är anställd som meteorolog.

FOA har inget samarbete med andra länder när det gäller UFO-frågan. Inte heller följer Wickerts med i

den internationella vetenskapliga litteraturen i ämnet. Ändå kallas han alltid "UFO-expert".

Låt oss då se vad denne vår myndighetsrepresentant och "expert" har att säga i UFO-frågan!

I flera intervjuer förklarar Wickerts att 95 procent av alla iakttagelser kan ges en naturlig förklaring — ett självklart faktum för alla UFO-forskare som brukar få ungefär samma andel kända föremål bland undersökta fall.

Om de återstående fem procenten säger Wickerts:

— De oförklarliga rapporterna kommer från människor som är litet sjuka eller har livlig fantasi. (3)

I en annan intervju, i Svenska Dagbladet, utvidgar han registret med "synvillor, vårdbehövande och rena bluffar". (4)

Att detta är nonsens vet varje ufo-log som arbetat några år på fältet. Visst finns det mytomaner och personer med alltför livlig fantasi. Men med tiden lär man sig att sortera bort dessa kategorier. Jag har talat med åtskilliga mycket seriösa UFO-vittnen som själva stått frågande inför vad de sett. Man kan förstå att de inte har rapporterat sina iakttagelser till FOA. Det är ju inte speciellt trevligt att få höra att man är "vårdbehövande".

I den tidigare refererade artikeln i Svenska Dagbladet säger Wickerts vidare:

— UFO är ovetenskapligt. Våra vetenskapsmän har kontroll över alla stjärnor och planeter på 60 ljusårs avstånd. Och där finns inget liv. Att anta att något tagit sig hit från ännu längre håll är omöjligt.

Ovanstående uttalande är ett utmärkt sätt att blanda bort korten i sakfrågan. Låt oss då, en gång för alla, krossa en myt! Frågan om det finns liv på andra planeter har ingen-ting väsentligt med UFO-frågan att göra. Teorin att tefaten kommer från andra planeter framfördes först av major Donald E. Keyhoe i en artikel i True magazine, januari 1950. Sedan dess har tyvärr UFO i massmedia bli-

vit liktydigt med besökare från andra planeter. Och självklart finns det inga bevis för att vi har besök från andra planeter, men det har inte med sakfrågan att göra. Sakfrågan är: Vad observerade Gösta Carlsson i maj 1946? Vad observerade Stig Ekberg och Harry Sjöberg på Väddövägen 1958? O s v.

Att sedan säga att "UFO är ovetenskapligt" är komplett vilseledande. Ett ämne i sig är aldrig vetenskaplig eller ovetenskapligt. Det är sättet, metoden det undersöks på som gör det till det ena eller andra.

Från Östgöta Correspondenten den 24 december 1979 saxar jag följande yttrande av Sture Wickerts:

— Något UFO-fenomen har inte observerats genom radar.

Uppenbarligen känner han inte till vad de egna kollegerna inom försvaret har sagt i UFO-frågan. Efter en observation av tre cigarrformade föremål över Gislaved i augusti 1975 säger överstelöjtnant Sten Dahlborg vid Halmstad flygfliottilj:

— Vi diskuterar det här väldigt mycket och det är många föremål och radarobservationer som vi inte har någon som helst förklaring till. Så jag tror inte att iakttagelserna i Gislaved är några som helst hallucinationer. (5)

Vidare kommenterar Dahlborg att flera flygare sett okända cigarrformade föremål i luften.

Slutomdömet om FOAs och då speciellt Sture Wickerts uttalande i UFO-frågan blir: Felaktig och vilseledande information, ovetenskaplighet, elementär brist på sakkunskap och fakta. Om detta representerar medveten desinformation för att hålla allmänheten okunnig eller helt enkelt är ännu ett exempel på byråkratiskt nonsens vill jag låta vara osagt.

När UFO-frågan debatteras i massmedia är det vanligt att låta någon astronom eller annan forskare uttala sig och resultatet blir naturligtvis de vanliga ointelligenta bortförklaringarna. Vad man inte tycks kunna inse är att den enda som kan uttala sig i en sakfråga är den som har sakkunskap,

d v s kännedom om fakta. Att inbjuda en astronom att kommentera UFO är nästan lika galet som att låta en ornitolog kommentera ett problem inom kärnfysik.

Så här låter det exempelvis när docent Bertil Lindblad vid Lunds observatorium kommenterar UFO-frågan:

— Den allvarligaste invändningen mot tefaten, som enligt rapporterna skulle förekomma i riklig mängd på jorden, är avståndet till andra planeter med tänkbart liv. (6)

I samband med att filmen Närkontakt av tredje graden hade premiär i Sverige bad tidningen Östra Småland den kände fysikprofessorn Sten von Friesen, en av de lärde i Lund, att kommentera UFO. Journalisten frågade om UFO var något som man ur vetenskaplig synpunkt kunde avfärda:

— Absolut! Med ett mycket enkelt argument. Det är ju det att om varelser ska komma från andra världar är ju restiden så lång. (7)

Dessa citat är goda exempel på att inte ens den intellektuella eliten har klart för sig grunderna i empirisk vetenskap. Diskussionen om liv på andra planeter har, som jag tidigare framhållit, inget väsentligt att göra med sakfrågan. Att inte ens våra främsta intellektuella inser att de med ovanstående uttalanden frångår allt vad vetenskap heter är tragiskt.

En svårtolkad och motsägelsefull person i den svenska UFO-debatten är författaren Eugen Semitjov. Till hans fördel måste man räkna att han verkligen rest runt och intervjuat vittnen och forskare. Men trots att han dokumenterat flera närobservationer gjorda av seriösa vittnen, t ex Gösta Carlsson, så avfärdar han tefaten. Och detta trots att han bedömer flera observationer som oförklarliga. En märklig logik. Kanske beror det på att Semitjov är behäftad med svenskens så vanliga övertro på myndigheter och deras uttalanden. I intervjuer och i boken *De otroliga tefaten* hänvisar han till sitt besök i Pentagon och att generalerna lade alla papper på bordet. Naturligtvis avfärdade Pentagon tefaten. (8)

Men som undersökande journalist borde Semitjov ha klart för sig att i frågor som gäller den nationella säkerheten eller av någon anledning hemligstämplats så ljuger myndighetsrepresentanter nästan alltid. Detta är så att säga en del av spelet inom underrättelseväsendet och det måste man ha klart för sig.

När t ex IB-affären kom upp i svenska massmedia 1973 kunde journalisten Peter Bratt dokumentera att försvarsminister Sven Andersson ljugit inte mindre än sex gånger för både riksdagen och pressen. (9)

Hur hade det till exempel sett ut om journalisterna Woodward och Bern-

stein på Washington Post, när de fick tipset om Watergatebrottet, gått upp till president Nixon och frågat: Jo, Mr. President, vi har hört att ni godkännt ett inbrott i demokraternas högkvarter. Vi undrar bara om det är sant. Gissa vad svaret skulle ha blivit!

I december 1982 bildades föreningen Vetenskap och Folkbildning bl a med syftet att "bekämpa de felaktiga föreställningar som förekommer i frågor som kan avgöras vetenskapligt". Föreningen är kopplad till den amerikanska Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal (CSICOP).

Ordförande är Sven Ove Hansson, författare och politiker, anställd vid socialdemokraternas partikansli. Han har skrivit böcker bl a om socialismen, Marx och arbetsmiljöfrågor.

I viss mån kan jag sympatisera med Hansson. När man konfronteras med mycket av det psykologiskt osunda och flummiga i diverse kulter och alternativrörelser kan man onekligen få känslan att vilja rensa upp i träsket. Men som okunnig outsider har tyvärr Sven Ove Hansson lagt alla alternativrörelser i samma gryta och rört om. Naturligtvis hamnar också UFO i grytan.

"UFO-rörelsen är en av de största pseudovetenskapliga riktningarna i vårt samhälle", skriver Hansson i tidskriften Folkvett. (10) Vidare sägs att "... med UFO brukar man ofta avse något helt annat, nämligen utomjordiska farkoster, besökare från andra planeter". (11)

Hade Sven Ove Hansson bemödat sig att studera den vetenskapligt kvalitativa litteraturen i ämnet, t ex Hyneks *The UFO experience*, hade han fått klart för sig att "besökare från andra planeter" inte har något väsentligt med sakfrågan att göra. Sakfrågan är: vad landade på Väddövägen 1958? etc. Och för att besvara en sakfråga måste man ha fakta, d v s undersöka verkligheten utanför skrivbordet. Något som, såvitt jag vet, Sven Ove Hansson aldrig brytt sig om att göra. Men det är faktiskt det som är empirisk vetenskap, vilket Hanssons förening propagenderar för.

Hade Sven Ove Hansson istället varit lagledare för ett gäng orienterare hade han med samma logik kunnat säga: Okey grabbar, och nu vet ni att om inte kartan stämmer med terrängen så gäller kartan.

Pseudovetenskaplig inställning är bl a att kategoriskt uttala sig om en sak innan man har undersökt fakta. I den meningen är Föreningen Vetenskap och Folkbildning en "pseudovetenskaplig riktning". UFO-rörelsen behöver goda kritiker och skeptiker men det skall vara saklig kritik, grundad på väldokumenterade undersökningar.

I Bibliotekstjänsts lilla broschyrse-

Mannen som får ta hand om alla UFO-tips är säker:

Det finns inga flygare tefat!

(STOCKHOLM) — Naturligtvis finns det inga flygare tefat! Det säger laborator Sture Wickerts på FOA. Försvarsskolens forsknings-

FOA föga intresserat av UFO
TV-professor: Stolligheter!

— Det finns ingen UFO-forskning inom Försvarets forskningsanstalt (FOA). Det har låg prioritet. Men de rapporter som lämnas till försvaret granskas av FOA för att man skall ha om observationerna kan ha militärt intresse. —

— "Tefat" naturfenomen?

Vetenskapen är kritisk

SMÅ GRÖNA MÄN ÖVER HÄLLEFORS?

rie "Vandring med böcker" har Sven Ove Hansson skrivit "Alternativ till pseudovetenskap" som vägledning för landets bibliotekarier. (12) Tendensen är klar. Sven Ove Hansson vill bannlysa all litteratur från biblioteken som i hans snäva världsbild är ovetenskaplig. Således rekommenderar han Eugen Semitjovs bok *De otroliga tefaten*, men inte Allen Hyneks UFO-rapporten, som ändock är skriven av en erkänt duktig vetenskapsman.

Som utbildad bibliotekarie och "folkbildare" kan jag bara beklaga.

Som helhet får man konstatera att kritiker av UFO-fenomenet visar en i allra högsta grad ovetenskaplig attityd eftersom de generellt inte tycks inse vad sakfrågan gäller. Ännu sorgligare är dock att många anser sig kunna bedöma och tvärsäkert uttala sig om saker de inte ens undersökt.

Noter

1. Intervju med Jacques Vallee. Omni, jan. 1980.
2. Sydsvenska Dagbladet, 1976-09-21.
3. Helsingborgs Dagblad, 1979-12-30.
4. Svenska Dagbladet, 1982-04-25.
5. Värnamo Tidning, 1975-08-07.
6. Nordvästra Skånes Tidningar, 1977-09-14.
7. Östra Småland, 1978-09-27.
8. Eugen Semitjov: *De otroliga tefaten*. Askild & Kärnekull, 1974. s. 128-141.
9. Peter Bratt: IB och hotet mot vår säkerhet. Gidlunds, 1973. s. 27.
10. Sven Ove Hansson: Vad är UFO och varför är ET liten och grön? Folkvett, nr. 3, 1984, s. 9.
11. Ibid. s. 5.
12. Sven Ove Hansson: *Alternativ till pseudovetenskap. Vandring med böcker*. Bibliotekstjänst, Lund, 1986.

Tro och otro i västerlandet

I USA har religiös tro fortfarande stor utbredning, till skillnad från i Europa, där religionen är på tillbakagång. Nyligen gjorde Princeton Research Center två opinionsundersökningar, som gav följande resultat.

Bön

Fråga: Ägnar du någon tid åt bön, meditation eller kontemplation eller något liknande?

Land	Ja %	Nej %	Vet ej %
Förenta staterna	86	14	1
Republiken Irland	81	18	1
Nordirland	73	25	1
Italien	72	26	2
Spanien	69	27	4
Norge	61	38	1
Västtyskland	59	29	12
Belgien	56	32	12
Nederländerna	56	36	8
Storbritannien	50	50	—
Finland	49	42	10
Danmark	48	50	2
Frankrike	44	54	2
Sverige	33	66	2

Tröst och hjälp från religionen

Fråga: Tycker du att du får tröst och styrka från religionen?

Land	Ja %	Nej %	Ingen åsikt %
Förenta staterna	79	17	4
Republiken Irland	79	17	5
Nordirland	70	22	7
Italien	63	30	7
Spanien	57	34	9
Belgien	47	32	20
Storbritannien	46	49	5
Västtyskland	44	39	14
Nederländerna	43	44	13
Norge	40	38	22
Frankrike	37	57	6
Danmark	29	60	11
Sverige	27	63	10

Källa: Free Inquiry, hösten 1985.

Free Intensive Workshop in Self-Awareness

FREDAG 14 NOV KL. 19.30-21.00
ATT KÄNNA SIG SJÄLV

Att upptäcka sina dolda resurser, att förbättra självförtroende och självdisciplin, att nå inre frid och balans, att nå sina personliga mål, att lära sig avspänning och glädje.

LÖRDAG 15 NOV KL. 10.00-13.00
INRE MEDVETENHET GENOM MEDITATION

Praktiska metoder för koncentration och meditation, bl a visualiserings-tekniker, mantra- och andningsövningar.

LÖRDAG 15 NOV KL. 14.00-18.00
INRE MEDVETENHET I DET DAGLIGA LIVET

Hur inre självutforskning leder till större tillfredsställelse i vardagslivet. Hur man skapar bättre relationer till vänner, arbetskamrater och familjen. Hur man blir mer kompetent och effektiv i arbetet. Hur man blir herre över sitt liv.

LÖRDAG 15 NOV KL. 19.30-22.00
INTUITION OCH KREATIVITET

Intuitionens roll i ditt liv. Den kreativa konsten: hur musik, konst och poesi kan hjälpa oss att hitta oss själva. Under kvällen kommer medlemmar ur musikgruppen AKASHA att spela meditativ musik, d v s musik som kan hjälpa oss att bli samstämda med vårt inre jag.

SÖNDAG 16 NOV KL. 10.00-13.00
FYSISK OCH ANDLIG HÄLSA

Hur man kan använda motion och idrott för att komma i form — fysiskt, mentalt, emotionellt och andligt. Hur man överstiger sina personliga begränsningar. Huvudnumret är en dokumentärfilm "The Inner Runner".

SÖNDAG 16 NOV KL. 14.00-18.00
VI SÄTTER IHOP ALLA DELAR TILL EN HELHET

Att skapa ett personligt program för att förverkliga sina inre möjligheter. Att övervinna hinder och utveckla uthållighet. Att dela med sig av sitt bättre jag till mänskligheten.

Denna workshop leds av Kungal Spector från Kanada. Föredragen hålls på engelska men tolk kommer att finnas tillgänglig. Workshopen kommer att vara i Stockholm, men platsen är ännu ej bestämd.

I Uppsala blir det en liknande workshop måndag och tisdag kväll 17, 18 nov. kl. 19.00.

Du är välkommen på alla eller enstaka sessioner. För information och anmälan 08-754 57 66 eller 018-15 15 41.

Arrangör Sri Chinmoy Center

FRI ENTRÉ

ORD OCH TONER

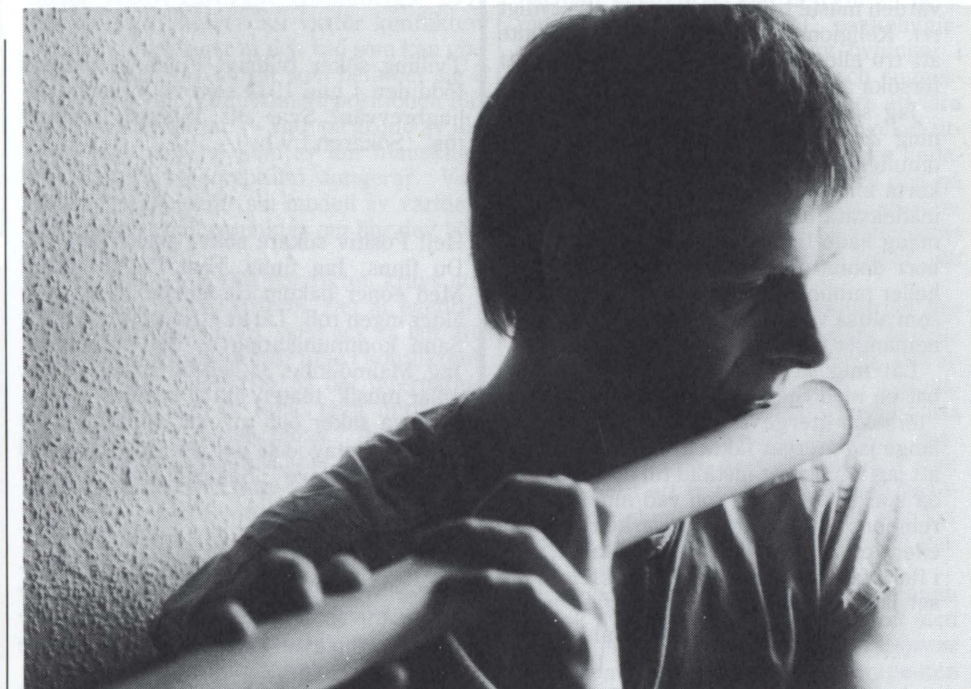
Sangit Sirus är född i Iran och började spela fiol som tioåring. Nu leder han en musikgrupp som förenar impulser från österländsk och västerländsk musik. *Dancing Butterflies* heter en kassett (Nightingale Records MC 925). Det är mestadels livfulla, rytmiska stycken med sitar och tabla, som förmedlar stämningar från "tusen och en natt". Man kan dansa till dem eller bara låta sig uppfriskas.

Karunesh heter en ung man som förmodligen bor i Tyskland och är lärjunge till Bhagwan Shree Rajneesh; i varje fall tillägnas denne kassetten *Sounds of the Heart* (Nightingale Records MC 907). Han bjuder också på dansanta, lättsamma melodier som är helt syntetiskt inspelade. Det är lätt och behaglig bakgrundsmusik, som bör kunna fungera bra vid exempelvis bilkörning eftersom den är harmonisk utan att verka sövande. (Senare provade vi den under en lång bilresa. Första spelningen lät trevlig, men den tålde inte att spelas mer än en gång. Sedan lät musiken alltmer mekanisk. Den verkar gjord i en maskin, och berör i varje fall inte mitt hjärta.)

Gino d'Auri spelar flamenco-inspirerad gitarr i *Passion play* (Sonic Atmosphere 203). Det är ett intensivt utspel som väcker och lockar till aktivitet.

Jag har tidigare presenterat den danska musikdistributören Fönix Musik i Århus, Danmark. Nu har de börjat producera egna kassetter. En heter *Inner Harvest* (FMF 1001) och är även den tillägnad Bhagwan Shree Rajneesh. Lärjungen denna gång heter *Pushkar* och är förmodligen dansk; i varje fall är inspelningen gjord i Köpenhamn. Han blandar akustisk och syntetisk musik med naturljud, uppenbarligen inspirerad av Deuter. Han når väl inte alltid upp till mästarens nivå, men en djup bambuflöjt ger hans musik en speciell atmosfär, och titelstycket har en stillsam men envist suggestiv melodi.

Den märkligaste kassetten av de hittills nämnda tycker jag nog är *Hands* av Frank Lorentzen, också den utgiven av Fönix (FMF 1002). Är det egentligen musik? Någon melodi finns inte — det är enbart syntetiska klanger, ibland djupa och mäktiga,

Pushkar.

ibland lättare, som ligger nästan stilla och bara förändras långsamt. Kompositören skriver att "musiken är inspirerad av en helande-process, och jag hoppas att du genom den ska kunna känna eller känna igen den helande energin... som finns i alla former av liv". Jag använde *Hands* under en kurs, där deltagarna fick lyssna till musiken liggande i ett djupt avslappnat medvetandetillstånd. "Helt enormt", tyckte flera.

Dessa kassetter kan köpas genom Fönix musik; en svensk återförsäljare är bokhandeln Näckrosen i Göteborg.

Det är roligt att allt fler skandinaviska kompositörer börjar skapa inom New Age-musiken. (Härmed utlyses en pristävling om en kort och slående svensk översättning av denna svengelska benämning. Första pris är ovansklig åra genom omnämnande på denna sida!)

I Sverige finns en sedan många år känd elektronmusikalisk pionjär, Ralph Lundsten. Från hans Andromeda-studio har kommit en lång rad skivor. En sammanställning av mer stillsamma stycken ur hans produktion finns på kassetten *Musik för avslappning och meditation av Ralph Lundsten* (EMI-Harvest TC-SPPH

064). A-sidan är tänkt "för enkel avslappning". B-sidan innehåller stycken av mer varierad karaktär, som kan fungera som underlag för musikaliska fantasisesor. *Cosmic Phantazy* heter en annan kassett Lundsten-stycken med "rymdkänsla" (Andromeda Music, AMC 4).

Svensk anknytning har också kassetten *Great Peace* (Outsound Music, OS 8501). Björn J:son Lindh spelar flöjt, och andra svenskar medverkar på olika sätt. På ena sidan improviserar Ron Haldorson på stålgitarr i 23 minuter, medan i bakgrunden hela tiden upprepas ett tretonsackord till vilket en kvinnoröst sjunger "hare morare". Jag kan fortfarande inte bestämma mig för om jag tycker om den här musiken eller inte, men min hustru spelar den gärna i köket, och flera gäster har spontant kommenterat att den verkar lugnande, så tydligen har den det där "extra" som verkar på någon okänd djupare nivå. Det anges också att musiken "is scientifically and naturally tuned, using also the music of a Universal Sound Pattern, with the Sound of Today". Kan-ske ligger det något i det?

Nils-Olof Jacobson

Sven Magnusson, det förvånar mig att du i Sökaren nr 7, 1986 publicerar synpunkter från Steffens som skulle varit omöjliga om *hela* mitt genmäle i nr 6, 1986 hade återgivits. Jag skrev där om religionshistorisk forskning:

"Forskaren *kan* fälla negativa eller positiva omdömen, *men inte om de baseras på hans livsåskådning*. Utsagor om sanningsvärden måste baseras på vad vi otvetydigt *vet*. Religionshistorikerns uppgift är inte att tro eller inte tro. Hans uppgift är att försöka återge alla kända *fakta*."

Jag säger alltså att en objektiv forskning *är* möjlig, och inte en "utenkelig umulighet". Steffens punkt 2 och 3 i hans korta inlägg i nr 7 hade varit fullständigt inadekvata om denna del av mitt resonemang hade fått stå kvar. När du nu tagit bort denna del, borde du rimligtvis inte heller publicera de delar av Steffens' svar som alltså vore oberättigade om hela resonemanget tagits med.

Låt mig så bara tillägga att jag i debatten med Steffens bemödat mig om att "försöka återge alla kända fakta". Så länge jag återger fakta är det inget hinder att jag är positivt inställd till antroposofin, då spelar det ingen roll vad min "private religion innbefatter". Då varken Steffens eller von Stieglitz hållit sig till fakta, utan i flera fall kommit med rena sakfel, så anser jag min kritik vara berättigad.

Hälsningar
Mikael W. Gejel

Jag beklagar om något som borde ha varit med i Mikael Gejels inlägg, har strukits i den nödvändiga redigering av hans text som jag gjorde och som han godkände.

SM

Skratt o skämt å allvar!

Offensiv Medicins märkvärdiga studiecirkel i HUMORTERAPI kör igång igen på onsdagskvällar i höst i Göteborg, trots förra årets succé.

Upplys. leg garvare Laila o. Bertil Nilsson, 031-51 41 13.

"OBEGRÄNSAD RELIGION, KRISTUS-YOGA, GNOSIS" kallas den klärvoajanta biskopen Elis Wikström, som ärvt succession från honom har fullbordat hans dröm: "Icke-begärande, kontemplativt bekräftande mässform för gemensam andakt och enskild meditation". Sänds mot 20:- till FRIA KATOLSKA KYRKAN, Sthlm. Postgironr 491 49 90-9. Gudstjänster: se Predikoturer DN, SvD. Kansli FKK, M Wikström Farstav. 89, IX, 123 47 Farsta. 08-94 87 99.

Till Dig som kanske har många aktivitetspartners, hobbies och intressen, men ändå saknar verkliga vänner. Låt oss försöka bilda en liten lyckoskapande vänskrets för att fylla den luckan. Om Du är i medelåldern och bor i Stockholmstrakten eller lätt kan ta Dig dit, skriv några rader om Dig själv och Ditt liv. Vi bör ha som motto "Bry oss om varandra", Sökaren f.v.b.

Tvilling söker tvilling! Finns det någon född den 4 juni 1944 som vill bli min tvillingbrevvän? Svar till "Skånsk tvillingtös", Sökaren f.v.b.

Hej! Positiv sökare söker positiv sökare. Du finns. Jag finns. Fast Du är flicka. Med eoner bakom oss spelar nuvarande ålder ingen roll. Tid är ett betraktelsesätt. Sann kommunikation är det värdefulla. Jag, Malmö-kille, 34, lekfull, ändå mogen, gillar musik, teater, måla, kramas, trivas, uppleva saker och mycket annat. Ta ett djupt andetag och hör av Dig! Svar till "Miracle of love", Sökaren f.v.b.

Vill du hjälpa till att bygga upp ett "ljuscenter" på västkusten? Ett ställe som är öppet för alternativa tankegångar. Hör gärna av dig även om du "bara" vill delge mig dina visioner.

Bertil Norrlind, Åhs kursgård, 430 10 Tvååker (utanför Varberg). Tel. 0340-415 94.

Finns någon förälder som står inför samma utmaning som jag, nämligen att vägra lämna in sitt barn till daghem eller dagmamma? Jag har en underbar liten dotter på nio månader. Har du något råd eller tips att ge mig? Eller kanske kan vi hitta en ideallösning tillsammans. Jag, mamman, är efter några års andligt sökande ovillig att kompromissa om mina ideal. Jag vill leva i kärlek, ödmjukhet och intuition inför det Stora Livet, öppen för alla esoteriska vetenskaper. Svar till "Sanningen segrar", Sökaren f.v.b.

Jag är en kvinna kring 40, slank, rökfri, som saknar och längtar efter en djup relation. Söker en positiv sensuell man mellan 30-50 som kan dela med sig av tid, tankar och känslor.

Gillar resor, musik, natur, yoga, meditation, tantra.

Helst fotosvar till "Glädje, harmoni, omtanke", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

Djupterapin

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi, utan i hennes livsfarenhet. Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:- Pg 495 11 33-0
Tel. 040-846 91 ti 10-11.

WÄXTHUSET KAPRIFOL människoplantan

13-16 nov. KROPP, SJÄL, KÄNSLOR OCH ANDE. FRIGÖRANDE ANDNING-REBIRTHING OCH GESTALT: Kursen vill ge ökad medvetenhet om ditt sätt att förhålla dig till dig själv, till andra och till livet i sin helhet.
Ledare: Lars Lagerstedt.

22-23 nov. POSITIVT TÄNKANDE OCH KREATIV VISUALISERING. Under denna kurs lär vi oss att använda vår naturliga föreställningsförmåga som en teknik för att alltmer skapa det liv vi verkligen vill ha av kärlek, hälsa, arbete, frid och harmoni.
Ledare: Gunnel Darning.

29-30 nov. YOGA OCH MEDITATION. Förutom enkla övningar och avspänningstekniker tar kursen upp esoteriska aspekter av yoga, healing, skapande visualisering och affirmationer. Med yogan ökar du ditt naturliga välbefinnande och blir medveten om dina resurser.
Ledare: Mikael Lammgård.

6-7 dec. VEGETARISK FESTJULMAT. Vi får hjälp att byta våra traditionella kostvanor mot humanekologiska.
Ledare: Ilene Stensson.

12-14 dec. KROPP, SJÄL, KÄNSLOR OCH ANDE. Fördjupningskurs för dem som gått Lars Lagerstedts kurser.

WÄXTHUSET KAPRIFOL
Branneby, 450 71 Fjällbacka
Tel. 0524-700 75

Böcker om medvetandet

Varför blev du född?

— Syftet och meningen med vårt jordiska liv.

Fri litteratur: Det Universella Livet
P.O. Box 5643, D-8700 Würzburg/
Västtyskland

WÄXTHUSET LÖNNEN i Skåne

En levande samlingsplats för dem som vill öka sin medvetenhet.

I höst ordnas kurser och/eller föredrag med bl a Louise Ayari, Doris Ankarberg och Bengt Stern.

Ring efter kursprogram! 046-624 38

Söker Du . . .

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmedvetenhet.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

Jan Romander för
astrologisk konsultation
Tel: 08-42 61 39

Kyssar

Det var en gång en tidskrift som hette Tid och Rum. Den handlade om flygande tefat och utkom på 60-talet. Den var i sitt slag ett pionjärbete. Så togs den över av en som hette Linder, också ordförande i Ifologiska Sällskapet. Han var dess redaktör några sista år, och under den tiden utkom inte ToR med något nummer.

Linder hade gett tidskriften döds-kyssen.

Det var också en tidskrift som hette Medium, organ för Föreningen för Psykobiophysik. Lidfors gjorde den. Så blev Fjellander dess redaktör. Under den tiden utkom inte Medium med något nummer. Sedan blev Zachau och Brusewitz redaktörer, och tidskriften utkom igen. Men så blev Fjellander ordförande för psykobiophysikerna, Z. och B. trädde tillbaka och Fjellander tog över ansvaret även för tidskriften. Under hans tid har den inte utkommit. Inte ens det nummer som annonserades som färdigt i december 1981 utkom någonsin!

Fjellander hade gett tidskriften döds-kyssen!

— undrar vilken miljöminister som vågar genomföra den?

Hannes Lindemann är en tysk läkare, som på 50-talet blev känd för flera ensamseglingar över Atlanten. Han menar att han inte hade kunnat genomföra dem utan aktiv avspänning. På den tiden använde han metoden autogen träning (AT). Nu har han vidareutvecklat den till en egen metod, som han kallar PT, psykohygienisk träning. Den består av övningar i kroppsmedvetande, andning och suggestioner och är, menar förf., lättare att lära sig än AT. Metoden beskrivs mycket utförligt med tillämpningar för olika ändamål. Det bör vara möjligt att öva den på egen hand med ledning av boken, men inläringen kräver tålmod. Lindemanns bok heter *Auspänning på ett enkelt sätt* (Forum, 243 sidor).

Bestäm, dig — det är lättare än du tror heter en bok av den amerikanske psykiatern Theodore Isaac Rubin (Forum, 194 sidor). Han beskriver 17 olika "beslutsblockeringar" och "beslutsfattandets åtta stadier". Allt genomgås mycket systematiskt. Frågan är dock om den som har så svårt att fatta beslut att han behöver läsa boken verkligen blir så mycket klokare av att läsa den — om han nu kan besluta sig för att göra det . . .

En mer personlig, varmare ton har ännu en bok från Forum, *Tillbaka till livet* med undertiteln *Vägen ut ur depressionens fångelse* av den engelska psykoterapeuten Dorothy Rowe (315 sidor). Hon har skrivit flera böcker om depression ur olika aspekter och har arbetat med många deprimerade klienter. De berättar ofta om känslan att befinna sig i ett fångelse. Hon beskriver hur hon menar att det är byggt och vad man kan göra för att riva det. Boken riktar sig till både klienter (patienter) och deras anhöriga, och den innehåller vettiga, konkreta råd som nog kan hjälpa i

"Jag har funnit att livet består mitt ibland förödelser. Därför måste det finnas en lag som är högre än förödelser. Endast under den lagen kan ett välordnat samhälle tänkas möjligt och livet vara värt att leva.

Om detta är livets lag måste vi arbeta fram den i vår dagliga tillvaro. Var det än är krig, var vi än blir ställda ansikte mot ansikte med en motståndare, måste vi segra genom kärlek. Jag har funnit att kärlekens säkra lag har visat sig ändamålsenlig i mitt eget liv på ett sätt som förödelserns lag aldrig har gjort. I Indien har vi haft ett åskådligt exempel på verkan av denna lag i vidast möjliga skala. Jag påstår inte att idén om icke-våld har genomsyrat 360.000.000 människor i Indien, men jag påstår att den har trängt djupare än någon annan lära på otroligt kort tid.

Det krävs att man idkar mycket ihärdiga övningar för att uppnå ett sinestillstånd som avstår från våld. Det är ett disciplinerat liv, som liknar en soldats. Det fullkomliga tillståndet är uppnått först sedan själ, kropp och tal har bringats i rätt samordning. Varje problem skulle lösa sig självt om vi bestämde oss för att göra sanningens och icke-våldets lag till livets lag.

Alldeles som en vetenskapsman kan utföra underverk genom olika användningar av naturens lagar, så kan en människa som brukar kärlekens lagar med vetenskaplig precision utföra ännu större underverk. Läran om icke-våld är oändligt mycket mera underbar och subtil än naturkrafter som exempelvis elektriciteten. Kärlekens lag är en långt större vetenskap än någon modern vetenskap."

Gandhi.

Ur "Tillbaka till livet"

de fall depressionen inte har övervägande biologiska orsaker. Det är tyvärr inte alltid så lätt att veta.

Helt andra aspekter på medvetandet ger ECKANKAR — *Nyckeln till hemliga världar* av Paul Twitchell (Eckankar Stockholm Center, Gästrikegatan 18, 113 34 Stockholm). Den skrevs redan på 60-talet och är en klassisk skrift inom Eck-rörelsen. Boken handlar främst om "själsresor" d v s att låta medvetandet lämna kroppen och fritt röra sig i andra dimensioner. Bakgrunden till Eck-filosofin beskrivs, och olika tekniker för själsresor ges. Det är givetvis omöjligt för den som inte själv är sakkunnig på området att veta om de fungerar eller inte.

Ett kuriosum: Som en av de klassiska själsresenärerna genom tiderna nämns Ed Morell, som i fyra år var inspärrad i ett fängelse i Arizona. Han klarade den tortyr och isolering han utsattes för genom att lämna kroppen. "Efter sin frigivning fann Morell till sin förvåning, att han var oförmögen att projicera, utom under tillstånd av extrem ångest." Morells historia omskrevs av Jack London i boken *Tvångströjan*.

Nyligen fick jag en katalog från Dick Sutphen, som säljer hypnosband engros i USA. Jag har tidigare skrivit om hans band i Sökaren. Sutphen har på senare tid gett ut allt fler kassetter med metafysiskt innehåll. En dubbelkassett heter *Parallel lives, and my search for Ed Morell*. Där hävdar han tanken att "en själ kan leva mer än en inkarnation samtidigt, och du är förmodligen mer än en person som nu lever på jorden". Sutphen har ägnat årtal åt att söka sin egen parallellsäl och tycks mena sig ha funnit den just i — Ed Morell, som dog 1947, när Dick Sutphen var 10 år gammal. Han citerar Jane Roberts, som i en bok låter sin källa Seth säga att "... individerna i vilket land som helst har mycket djupare förbindelser än ni inser".

Detta var en åtminstone för mig helt ny metafysisk teori, till alla andra som redan finns. Tillvägån blir alltmer komplicerad, tycker

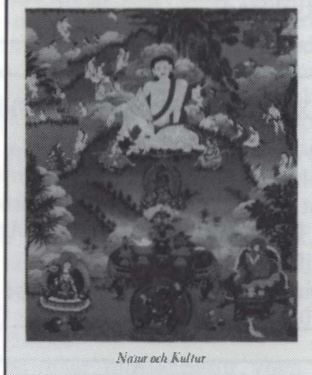
Nils-Olof Jacobson

Milarepas liv

Milarepa är en av buddhismens största mystiker genom tiderna. Han levde i Tibet åren 1040-1123 och var känd som en stor yogi och en skicklig poet. Bland tibetaner i exil lever hans namn fortfarande kvar, och på de många centra för buddhism som överallt växer upp i Europa och USA undervisar lamor om hans liv och lära. När jag i mars besökte en tibetansk lärare, Khenpo Rimpoche, och bad om råd vad jag skulle läsa för att tränga djupare in i buddhismens lära, gav han rådet att jag skulle läsa biografen över Milarepa tio gånger. Genom att sålunda grundligt lära känna denne mystikers liv skulle jag själv komma till större personlig insikt och kanske se ett meningsfullt mönster för mitt eget liv. När jag sedan kom tillbaka till Sverige från mitt besök i Frankrike visade det sig att biografen nu fanns i en ny svensk översättning av Elin Lagerkvist under titeln *Milarepas liv* (Natur och Kultur).

För den som inte är förtrogen med den buddhistiska filosofin finns en innehållsrik inledning där grunderna enkelt och kunnigt framställs. Så börjar då själva biografen. När jag för många år sedan läste en annan version av den, njöt jag av den som en spännande äventyrsberättelse. Vi får följa hur Milarepa växer upp tillsammans med sin syster, mor och far. Fadern har en liten åkerlapp, och man kan varken säga att de var fattiga eller rika. När fadern blir sjuk, skriver han ett testamente, där han ålägger ett par släktingar att tills Milarepa är vuxen sköta jorden. Men släktingarna sviker, och när fadern är död tvingar de familjen att arbeta som slavar för dem och kastar slutligen ut dem på bar backe. Förtvivlad och full av hämndbegär förmår modern Milarepa att lära sig svart magi och hämnas på sina släktingar. Men han grips sedan av djupa samvetsqual. När han tänker på vad han har gjort, blir han så rastlös att han inte kan stanna inne, men när han gått ut måste han gå in igen. Han inser att hans enda räddning är att finna en andlig lärare med vars hjälp han kan rena sitt sinne. Någon nämner namnet Marpa, Översättaren, en stor lärare, och han känner genast tillförsikt. Milarepa söker sig till honom och ber om undervisning. Men för att få denna måste han bygga läraren ett torn. Så får han börja bygga ett stort torn, men redan efter en tids arbete tvingas han riva det och börja om igen på ett annat ställe, och så fortsätter det med det ena tornbygget efter det andra tills Milarepa är färdig att ge upp allt hopp. Ingen som läst den här biografen glömmer denna svåra tid för Milarepa. När han efter lång tids arbete är redo att ta emot undervisningen, har han sonat sina svarta gärningar och kan tillgodogöra sig allt vad läraren har att ge. Milarepa söker sig till grottor för att meditera och när stora framgångar. Berättelsen är full av dramatik och humor. I konkreta och vackra dikter ger Milarepa uttryck för sina insikter. Han är egendomligt närvarande i sina dikter. Vi upplever

MILAREPAS LIV

det som om han fortfarande lever och talar direkt till oss. Milarepa var i sanning en mycket märklig man, väl värd att lära känna.

Jan Bärmark

Milarepas liv

När 32-åriga John G. Norris, amerikan och engelsklärare vid Uppsala universitet, under sex veckor 1985 färdades (delvis illegalt) i Tibet tillsammans med sin bror för att förbereda en svensk-kinesisk expedition till Mount Everest, så hamnade han i Xialu-klostret nära Tibets andra stad i storlek, Xigaze.

Nyhetsbyrån AP kablade ut meddelandet att de båda bröderna i detta kloster träffat på en "övernaturlig" eller "parapsykisk" sekt (engelska: "mind-over-matter sect"), vars munkar inte behövde kläder. Fast det var 10 minusgrader, så gick de klädda i tunna bomullskläder utan armar.

Det är alldeles uppenbart av beskrivningen att de båda bröderna hösten 1985 stötte på Repa (de bomullsklädda) en grupp värmemunkar, det vill säga utövare av värmeyoga (Tummo Yoga). Indiska och amerikanska läkare, som med tillstånd av Dalai Lama undersökt sådana värmemunkar, konstaterade för några år sedan att det verkligen går att under meditation höja kroppstemperaturen på detta sätt.

En mästare i att utöva Tummo Yoga var förvisso Milarepa, tibetanernas store poet och yogi, som levde för snart 950 år sedan. Milarepa (1038-1122) uppmärksammas sedan 1920-talet alltmer i väst. Bland annat har hans hundra dikter kommit ut i två tjocka volymer på engelska.

Det finns flera skäl till det stora intresset för Milarepa. Han har de senaste 950 åren varit den stora inspirationskällan för de flesta tibetaner. Hans poesi tillhör världslitteraturen. Den biografi som hans lärjunge Rechnung skrev om honom tillhör också världslitteraturen.

Milarepa måste dessutom räknas till de

andliga snillenas skara. Han var ett religiöst geni som varken står Zarathustra, Farao Echnaton (Amenhotep IV), Moses, Mahavira, Buddha eller Jesus efter i något avseende.

Tvärtom — han ter sig som den mänskligaste av dem allesammans. En buddhismens motsvarighet till Petrus.

Bokförlaget Natur och Kultur tycks hysa en viss klockarkärlek för Milarepa. Redan 1954 kom man med Daniel Andraes översättning från den första engelska versionen av Rechnungs Milarepa-biografi. Den kallades på svenska "Milarepa. Tibets stora yogi". 1974 kom en andra upplaga ut.

Och nu kommer samma förlag i sin serie Österländska urkunder med en helt ny version av samma bok, *Milarepas liv* (capris 120 kronor) översatt av Elin Lagerkvist.

Denna nya version har klivit ned från den pionjärpräglade grundforskningens översättningssfärer — om man så får säga — och hamnat på vardagsläsarnas nivå, ett faktum som understryks av att vi i väst numera rent allmänt vet mer om tänkande i öst, i varje fall i de kretsar där det funnits och finns ett intresse.

Vi i väst har ofta tagit fasta på att det viktiga, här i livet (enligt östs sätt att se) är meditation, försakelse och askes. Milarepa uppfyllde förvisso alla tre villkoren för att uppnå upplysning och befrielse, men här får man också klart för sig att askes är till ingen som helst nytta om den blir någon sorts självändamål eller enbart utövas i avsikt att nå ett högst privat mål: den egna befrielsen.

Skillnaden mellan de båda översättningarna märks mycket väl om man jämför samma poem i de två olika versionerna.

I den gamla ordrika versionen kan det låta så här:

*Solens sista strålar går över bergstopparna.
Återvänd ni till era egna hyddor.
Vad mig beträffar som snart måste dö,
oviss om dödens timma,
med min självpåtagna uppgift att vinna
fulländat buddhaskap,
så har jag ingen tid att slösa bort på onyttigt prat.*

*Därför inträder jag nu i det rofyllda
samadhitillståndet.*

Den nya versionen är mycket mera koncis och låter så här:

*Nu går solen ner,
gå tillbaka hem.
Eftersom livet är kort
och döden slår utan varning
har jag, som strävar mot Buddhaskap,
ingen tid till meningslösa ord.
Lämna mig därför åt min kontemplation.*

Det här är självfallet en viktig bok. Utan alla jämförelser i övrigt vill jag också påstå att helgonberättelsen — inte minst kapiteln om familjestrider, snikhet, ondska, hämndgirighet och svart magi — utgör en sorts buddhistisk *Dallas*.

Kunde Milarepa skåda det klara ljuset, bör det inte vara hopplöst för en i sammanhanget något mindre syndare som rollfiguren J.R.

Bertil Falk

Jag hör ett rop ur ditt hjärta:
— Hur länge? Hur länge?
Det kommer inte att dröja länge.
Om du fortfar att göra medvetna ansträngningar
och aldrig nöjer dig med att driva omkring
utan mål
kommer du att nå fulländningens mål.

Ja, Jag sa "fulländning".
Är det inte ditt mål?
Är det inte det du strävar efter?
— att bli lik Mig
att alltid vara ett med Mig?

Jag hör dig säga:
Hur kan sådant vara möjligt i denna värld?
Jag vill att du ska veta detta:
Det är inte bara möjligt
det måste bli så.
Har Jag inte sagt dig
att du måste göra en ansträngning
för att befästa Mitt himmelrike här på jorden
och se till att man gör Min vilja
här på jorden, liksom i himmelen?

Jag skulle aldrig kräva att du gör något omöjligt.
När du nu lär dig att låta Mitt väsen
genomsyra ditt liv och dina handlingar
kommer du helt naturligt att göra Min vilja.
Men du ska sluta tala om Min vilja
och bara leva efter den.

Sök Mig vid varje tillfälle
så kommer du att veta exakt hur jag skulle handla,
följ så i Mina fotspår
och minns alltid
att Mina vägar kan vara mycket underliga
att Mina vägar inte är människans vägar,
det finns inget bestämt mönster att följa.

Handla utifrån ditt inre
vandra på Mina stigar
och märk Mina under, Min härlighet.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy.
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson.
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation.

Kristus

I detta nummer skulle en huvudartikel bli ett referat från ett symposium om nära döden-upplevelser. Men när texten inte blev klar i tid, beroende på att ett par inblandade personer var bortresta, blev jag tvungen att ta fram annat material. I manuskriptet hittade jag en del anteckningar om Jesu lära. Detta fick, lätt bearbetat, ersätta referatet från symposiet.

Jag har inte uppfattat de tre första evangeliernas (synopikernas) Jesus som någon riktigt tilltalande person. (Det pratiga fjärde evangeliets Jesus förefaller ha föga historisk trovärdighet med sina långa tal i författarens egen stil, som knappast kan vara ett noggrant återgivande av Jesu verkliga ord.) Men jag har här försökt att se på "mannen från Nasaret" så positivt som möjligt. Det som är motbjudande i läran, exempelvis hotelserna om helvetesstraff, ser jag som resultat av just den tid och den miljö där Jesus levde, och menar att de detaljerna kan skjutas åt sidan; i stället kan man lyfta fram den rena kärleksläran som något av evigt värde i Jesu undervisning.

Vi är alla barn av vår tid och vår miljö. Det var också Jesus. Han kunde inte höja sig över vissa av sin tids primitiva föreställningar, utan tog till sig dessa och gjorde dem till en del av sin lära. Detta är mänskligt. Andra delar av hans tankar lyser än idag in i våra sinnen och hjärtan.

Avstånden i universum

Det sägs ibland att avstånden i universum är så väldiga att rymdfarkoster knappast kan ta sig över dem — åtminstone inte i det antal som motsvarar alla UFO-rapporter idag. Men vet vi så mycket om världen att vi med säkerhet kan säga detta? Människor har alltid gärna velat tro att de som levat i deras egen tid har skaffat sig en fullständig kännedom om verkligheten. Så är det också nu. Men tänk om verkligheten i grunden är helt annorlunda än vi tror! Tänk om det faktiskt är möjligt att förflytta sig från en plats till en annan utan att tillryggelägga sträckan mellan dem — så att man dematerialiseras på en plats och samtidigt materialiseras på en annan! Vem kan garantera att något sådant är omöjligt?

SM

Nr 9, 1986

Asa Freij:

Stiftelsen Stjärnsund
Ett Findhorn i Sverige. Eva Johansson & Co.

SM:

Summit Lighthouse
Elizabeth Clare Prophet får på nöten i "herrtidning" — och försvarar sig.

Bertil Falk:

Pengar och religion. Fy . . .

SM:

L. Ron Hubbards son berättar Scientologins grundare får på nöten av grabben sin i "herrtidning". "Jag tror att de religiösa kulterna är mycket farliga och destruktiva. Jag tror inte att någon bör tänka i mitt ställe. Men det är precis det som kulterna gör. Alla kulter, inklusive scientologin, säger: 'Jag är dina tankar, din hjärna. Jag har gjort allt arbetet för dig. Jag har lagt vägen öppen för dig. Allt du behöver göra är att koppla bort tankar och vandra på den väg jag byggt.' "

Ron DeWolf

Per-Olof Samuelsson:

Replik till Bengt Friberg om scientologin från f d scientolog

Torgny Salén:

Den usla scientologikyrkan, av f d scientolog

Göran Brusewitz och Jens Tellefsen:

Psi-frågan
Debatten med Sven Ove Hansson börjar vidare.

SM:

Parapsykologin kritiseras

SM:

Vad kan vi lära av Jesus?
2.000 år gammal man talar alltså med viss auktoritet — om man bortser från hans tidspräglade förvillelser.

Den gamle

SM:

Vem var Jesus?
Professor Hicks mening

Hans Eminens Tai Situ Rinpoche:

Hinayana, Mahayana, Vajrayana

Freya Drott:

Tre år, tre månader och tre dagar
Vart tog Freya och Knud på TORA-institutet vägen? Jo, de gick i buddhistkloster!

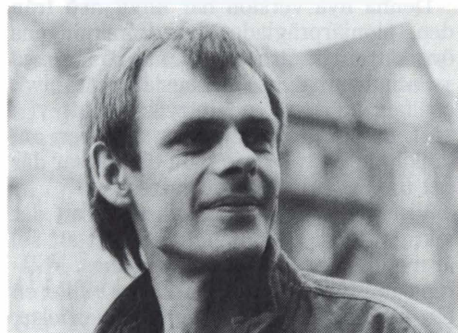
Tibetansk Buddhistcenter Hökarv. 2, 126 58
för studier och meditation Tel. 08-66 69 50

Håkan Blomqvist:

Offentliga dumheter och andra
Sture Wickerts får på nöten

Nils-Olof Jacobson:

Ord och toner

Pushkar

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 140:- (1987 150:-)
Halvår 80:- (1987 85:-)

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:-, halvsida 600:-,
småannonser 20:- per spalt-cm, men
minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1986

ISSN 0038-0504